

وَلَوْ أَنَّا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ

الْمَوْتَى وَخَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ يَجْهَلُونَ (111) وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ قَدْ زُهِمُمْ وَمَا يَفْقَرُونَ (112) وَلِتَصْغَى إِلَيْهِ أَفِيدَةً الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِيَرَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ (113) أَفَعَبَّرَ اللَّهُ أَنْبِيَا حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ (114) وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدًا لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (115) وَإِنْ تُطْعَ أَكْثَرُ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ (116) إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ (117) فَكُلُوا مِمَّا ذُكِّرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ

كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ (118)

111) Eğer Biz onlara gerçekten de melekleri indirseydik, onlarla ölümler konuşsaydı ve her şeyi karşılarına toplasaydık, istedikleri bütün mucizeleri fazlasıyla verseydik –Allah’ın dilemesi müstesna- onlar yine de iman etmeyeceklerdi. Çünkü onlar mucize istemeleri konusunda samimi değillerdi. Onlar işi savsaklama amacıyla bu teklifi yapmışlardı. Fakat müşriklerin pek çoğu hidayetin yalnızca Allah’a ait olduğunu, Allah dilemedikçe kimsenin iman edemeyeceğini bilmez. Onlar iman ve inkârın kendi ellerinde olduğunu, diledikleri zaman iman edebileceklerini, diledikleri zaman da inkâr edebileceklerini zannederler. Oysa onlar bu konuda büyük bir gaflet içerisindeyler. Çünkü hidayet Allah’ın elindedir. O’nu hak eden kullarına verir. Allah’ın izni, dilemesi ve yaratması olmadıkça hiçbir şey olmaz.

112) Biz bu müşrikleri sana düşmanlık ve muhalefet edecek düşmanlar kıldığımız gibi, senden önceki nebilere de insan ve cin şeytanlarını düşman kıldık. Eziyetlere, onlar nasıl sabrettiyse sen de öyle sabret. O şeytanlar birbirlerine dalâlet ve şer işlemeleri, birbirlerini aldatmaları için yaldızlı sözler fısıldar, çeşitli vesveseler verir. İnsanları aldatmak ve onlara tuzak kurmak için yaldızlı batıl sözler söylerler. Rabbin dileseydi rasullere düşmanlık yapamazlardı. Fakat Allah’ın hikmeti bu imtihanı gerektiriyordu. Bunların hepsi Allah’ın takdiri, kazası, iradesi ve her bir rasulün bunlardan bir düşmanının olmasını dilemesiyle olmuştur. Ey Muhammed! Artık sen de onları kurmakta oldukları tuzakları ve iftiraları ile başbaşa bırak. Allah sana yeter ve onlara karşı senin yardımcındır.

113) Ahirete iman etmeyen müşrik ve kâfirlerin kalpleri de bu yaldızlı sözlerle meyletsin, bu batıl şeylere razı olsunlar, ondan hoşlansınlar ve yüklenebildiklerini yüklensinler, kazanmakta oldukları günahları kazanmaya devam etsinler.

114) Ey Muhammed! Onlara de ki: “Allah size son ilahi kitap olan Kur’an’ı, hakkı batıldan ve hidayeti dalâletten ayırıcı olarak en açık bir şekilde indirdiği halde sizinle benim aramda hükmedecek olan Allah’tan başka bir hakem mi arayayım? Ben her konuda Allah’ın kitabı Kur’an’a teslim oldum. Allah’ın hükümleri dışında hiçbir hükme muhakkeme olmam. Tağuti hükümler beni bağlamaz.” Kendilerine kitap verdiğimiz Yahudi ve Hristiyan alimleri, Kur’an’ın kesinlikle Rabbinden bir hak olarak indirildiğini bilirler. Çünkü Kur’an onların elinde bulunan kitapları tasdik eder. Ey iman edenler! O halde sakın şüphelenenlerden olmayın!

115) Rabbinin kelimeleri, haberlerinde doğruluk, hüküm ve takdir ettiklerinde de adalet bakımından tamamlanmıştır. O’nun kelimelerini, hükümünü değiştirebilecek ve verdiği hükmü geri çevirecek hiçbir güç yoktur. Şüphesiz O gizli açık her şeyi işiten ve bilendir. Allah ahiret gününde dünyada iken hayır şer tüm yaptıklarınızın karşılığını vermek üzere sizi hesaba çekecektir.

116) Ey Muhammed! Yeryüzünde bulunan insanların çoğunluğuna itaat edecek olursan –ki onların çoğu kâfirdir- seni Allah yolundan, İslam dininden sapıtırlar. Çünkü onlar din konusunda ancak zanna ve evhama uyarlar, atalarının doğru yolda olduklarını zannederek onları körükörüne taklit ederler; onlar ancak tahminin sebep olduğu bir yalanı inanarak söylüyorlar.

Çoğunluk hakkın ölçüsü değildir. İman edenlerin sayısı müşrik ve kâfilere nazaran azdır. Bir davaya inananların sayısının çok olup olmaması önemli değildir. Önemli olan ihlasla o davaya bağlı kalmaktır.

117) Ey Muhammed! Muhakkak Rabbin kendi yolundan sapanları da kendi yolunda olanları da, yani her iki grubu da daha iyi bilir. Allah hidayete erenleri de hakkıyla bilir. Allah herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlığa uğratmaksızın verecektir.

118) Ey iman edenler! Allah’ın ayetlerine Allah’ın istediği ve razı olduğu şekilde, samimiyetle iman eden kimselerseniz kesilirken üzerlerine Allah’ın adı anılan, besmele çekilen hayvanların etini yiyin. Şer’i kesimle kesilmeyen, kendiliğinden ölen veya Allah’tan başkası adına, putlar adına kesilen hayvanların etlerini yemeyin.

111) Biz onlara gerçekten de melekleri indirseydik, onlarla ölümler konuşsaydı ve her şeyi karşılarına toplasaydık –Allah’ın dilemesi müstesna- onlar yine de iman etmeyeceklerdi. Fakat onların pek çoğu bilmez.

112) Biz böylece her nebiye insan ve cin şeytanlarını düşman kıldık. Onlardan kimisi kimini aldatmak için yaldızlı sözler fısıldar. Rabbin dileseydi bunu yapamazlardı. Artık sen de onları iftiraları ile başbaşa bırak.

113) Ahirete iman etmeyenlerin kalpleri de ona meyletsin, ondan hoşlansınlar ve yüklenebildiklerini yüklensinler.

114) “O size kitabı açıklanmış olarak indirdiği halde Allah’tan başka bir hakem mi arayayım?” Kendilerine kitap verdiklerimiz bunun kesinlikle Rabbinden bir hak olarak indirildiğini bilirler. O halde sakın şüphelenenlerden olma!

115) Rabbinin kelimeleri doğruluk ve adalet bakımından tamamlanmıştır. O’nun kelimelerini değiştirebilecek yoktur. Şüphesiz O Semî’dir, Alîm’dir.

116) Yeryüzünde bulunanların çoğunluğuna itaat edecek olursan seni Allah yolundan sapıtırlar. Çünkü onlar ancak zanna uyarlar; onlar ancak yalan söylerler.

117) Muhakkak Rabbin kendi yolundan sapanları daha iyi bilir. O hidayete erenleri de hakkıyla bilir.

118) O’nun ayetlerine iman edenlerseniz üzerlerine Allah’ın adı anılanları yiyin.

إِلَّا مَا أَصْطَرَّكُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ كَثِيرًا
لَيُضِلُّونَ بِأَهْوَائِهِمْ يَغْيِرَ عِلْمَ رَبِّكَ
هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ (119) وَذَرُوا
ظَاهِرَ الْإِثْمِ وَبَاطِنَهُ إِنَّ الَّذِينَ
يَكْسِبُونَ الْإِثْمَ سَيَجْرُونَ بِمَا كَانُوا
يَقْتَرُونَ (120) وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ
يُذَكَّرْ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ
الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَائِهِمْ
لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ
لَمُشْرِكُونَ (121) أَوْ مِنْ كَانَ مَبْنًى
فَأَخْبَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ
فِي النَّاسِ كَمَنْ مَتَلَهُ فِي الظُّلُمَاتِ
لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا كَذَلِكَ زُيِّنَ
لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (122)
وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَابِرَ
مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا وَمَا
يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ
(123) وَإِذَا جَاءَهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ
نُؤْمِنَ حَتَّى نُؤْتَى مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ
اللَّهِ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ
سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ
اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ

(119) Ey iman edenler! Size ne oluyor da kesilirken üç için Allah'ın adı anılan, besmele çekilen, hayvanların etinden yemiyorsunuz? Şer'i usule uygun olarak kesilen hayvanların etinden yemeye engel olan ne? Halbuki Allah, şüphesiz –onlara şiddetli açlık gibi zaruret sebebiyle ihtiyaç duymanız müstesna- helâl ve haram kıldığı şeyleri size ayrı ayrı açıklamıştır. Leşi, akan kanı, domuz etini ve Allah'tan başkası adına, putlar, dikili taşlar, heykeller, tağutlar adına kesilenleri haram kılmıştır. Durum böyle iken kâfirlerin tahrik ettiği şüphelere nasıl kulak veriyorsunuz? Buna rağmen şüphesiz mücadeleci kâfirlerden birçoğu Allah'ın koyduğu kanunla değil de, sırf arzularına uyarak bilgisizce haramları helâl, helâlleri haram kılarak insanları sapırtıyorlar. Muhakkak ki Rabbin kitap ve sünnetten şer'i bir delil olmaksızın, kendi isteklerine göre bazı şeyleri helâl, bazı şeyleri haram kılarak aşanları hakkıyla bilir. Onlara yaptıklarının karşılığını er geç verecektir.

(120) Ey iman edenler! Günahın açıktan olanını da gizli olanını da, zahirini de batınını da, fuhşu da metres hayatını da bırakın! Çünkü günah, çirkin, kötü ve zararlı olan her şeydir. Muhakkak şirk ve küfür işleyenler günahlarda ısrar edenler, masiyet işleyenler, Allah'ın haram kıldığı şeyleri yapanlar, şüphesiz ahirette yüklendikleri günahlar sebebiyle cezalandırılacaklardır, yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlığa uğratılmaksızın görecektir.

(121) Ey iman edenler! Kesilirken üzerine Allah'ın adı anılmayan, besmele çekilmeyen, şer'i usullere göre kesilmeyen, Allah'tan başkası adına, putlar, heykeller ve tağutlar adına kesilen hayvanların etini yemeyin, çünkü böyle bir hayvanın etini yemek elbette fiske, Allah'ın yolundan ve O'na itaatten çıkmayı gerektiren bir gûnahtır! Muhakkak ki şeytanlar, size karşı batıl bir şekilde mücadele etmeleri için sapıklık arkadaşları olan müşrik dostlarına vahyederler, vesvese verirler, telinde bulunurlar. Laşeyi kastederek onlara: “Kendi öldürdüğünüz hayvanların etini yiyorsunuz da, Allah'ın öldürdüğü hayvanların etini niçin yemiyorsunuz?” derler. Haramları helâl sayma hususunda o müşriklere itaat eder ve batıl amellerinde onlara yardımcı olursanız, hiç şüphesiz bu durumda siz de onlar gibi olursunuz. Çünkü Allah'ın dini hususunda kim haktan başkasına uyarasa şüphesiz Allah'a ortak koşmuş olur.

(122) Sapık, kâfir, basireti kapalı, cahil ve ölü gibi olup da, iman ile gönlünü canlandırdığımız ve Kur'an ile dalâletten kurtardığımız ve bu hidayetle birlikte insanlar arasında yürümesi için kendisine, eşyayı düşünebileceği ve hakkı batıldan ayırabileceği büyük ve parlak bir nur verdiğimiz kimse inkâr ve sapıklık karanlıklarında kalıp çıkış ve kurtuluş yolu bulamayan, ne yaptığını bilmeyen, devamlı yalpalayan kimse gibi midir? İşte inanmayan kimse, nasıl karanlıklarda kalıp yalpalıyorsa, bunun gibi, kâfirlerin yaptıkları şirk ve günahları onlara güzel ve süslü gösterdik. Bu yüzden iman etmezler.

(123) Mekke'de, oranın ileri gelenlerini, tuzak kurmaları için günahkârlar kıldığımız gibi böylece biz her ülkenin önde ve ileri gelenlerini başkanlık ve zenginlik sebebiyle inkâra daha yakın oldukları için –orada hileli düzenler kursunlar, fesat çıkarsınlar diye- günahkârları kıldık. Oysa onlar hileli düzeni ancak kendilerine kurarlar da farkına varmazlar, bilmezler ve anlamazlar!.. Bilmiyorlar ki, bu tuzağın vebali kendilerini kuşatacaktır. Dünya ve ahirette azap onları bulacaktır. Zaten kötü tuzak ancak sahibine isabet eder.

(124) Bu müşriklere, Muhammed'in doğruluğuna dair katî bir ayet, hüccet ve kesin delil geldiği zaman alay ve eğlence tarzında şöyle derler: “Allah'ın rasullerine verilen mucizelerin benzeri mucizeler bize de verilmeye kadar biz asla onun rasullüğüne iman etmeyiz!?” Eğer onlar şirk ve küfürlerinde inat etmeyip de samimi davransalardı, şüphesiz Allah'ın rasulüne uyarlardı. Allah risaletini kime vereceğini, kimin bu görevi daha layık olduğunu elbetteki daha iyi bilir ve ona verir. Şüphesiz o, risaletini, Ebu Cehil ve Velid b. Muğire gibi, Mekke'nin ileri gelenlerine değil, onların içinden bu görevi seçtiği Muhammed'e vermiştir. Müşrik, kâfir ve günahkârlara kibirleri ve sürekli hileleri sebebiyle, kıyamet gününde Allah tarafından önce bir zillet, horluk, alçaklık sonra da şiddetli ve ebedi bir azap erişecektir.

(119) Size ne oluyor da üzerine Allah'ın adı anılanlardan yemiyorsunuz? Halbuki O, şüphesiz –onlara zaruret sebebiyle ihtiyaç duymanız müstesna- haram kıldığı şeyleri size ayrı ayrı açıklamıştır. Buna rağmen pek çoğu arzularına uyarak bilgisizce sapırtıyorlar. Muhakkak ki Rabbin haddi aşanları hakkıyla bilir.

(120) Günahın açığını da gizlisini de bırakın! Muhakkak günah kazananlar yüklendikleri sebebiyle cezalandırılacaklardır.

(121) Üzerine Allah'ın adı anılmayanları yemeyin, çünkü bu elbette fiske! Muhakkak ki şeytanlar, sizinle mücadele etmeleri için dostlarına telinde bulunurlar. Onlara itaat ederseniz, muhakkak siz de müşriklerden olursunuz!

(122) Ölü iken kendisini dirilttiğimiz ve insanlar arasında yürümesi için kendisine bir nur verdiğimiz kimse karanlıklarda kalıp çıkış yolu bulamayan kimse gibi midir? İşte kâfirlere yaptıkları şeyler böyle süslü gösterilmektedir.

(123) Böylece biz her ülkenin önde gelenlerini –orada hileli düzenler kursunlar diye- günahkârları kıldık. Oysa onlar hileli düzeni ancak kendilerine kurarlar da farkına varmazlar!..

(124) Onlara bir ayet geldiği zaman: “Allah'ın rasulüne verilenin benzeri bize de verilmeye kadar biz asla iman etmeyiz!?” derler. Allah risaletini kime vereceğini daha iyi bilir. Günahkârlara hileleri sebebiyle Allah tarafından bir alçaklık ve şiddetli bir azap erişecektir.

فَمَنْ يُرِدْ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ
لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ
صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأْتَمًا يَصْعَدُ فِي
السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ
عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ (125) وَهَذَا
صِرَاطُ رَبِّكَ مُبْتَلِيًا قَدْ فَصَّلْنَا
الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذْكُرُونَ (126) لَهُمْ دَارُ
السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ (127) وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ
جَمِيعًا يَامَعْشَرَ الْجِنِّ قَدْ اسْتَكْبَرْتُمْ
مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ أَوْلِيَاؤُهُمْ مِنَ الْإِنْسِ
رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَا أَجَلَنَا
الَّذِي أَجَلْتِ لَنَا قَالَ النَّارُ مَثْوَاكُمْ
خَالِدِينَ فِيهَا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ رَبَّكَ
حَكِيمٌ عَلِيمٌ (128) وَكَذَلِكَ نُؤَلِّي
بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ (129) يَامَعْشَرَ الْجِنِّ
وَالْإِنْسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ
يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَيُزِدُّونَكُمْ لِقَاءَ
يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا شَهِدْنَا عَلَى أَنْفُسِنَا
وَعَرَّيْنَاهُمْ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَى
أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ (130)
ذَلِكَ أَنْ لَمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْفَرَى
بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَافِلُونَ (131)

125) Allah kimi hidayete erdirmek isterse onun sinisini İslam'a açar; kimi de saptırmak isterse onun sinisini göğe çıkıyormuşcasına daraltır. Allah iman etmeyenlerin üzerine işte böyle rics çöktürir.

126) İşte bu da Rabbinin dosdoğru yoludur. Muhakkak biz iyice düşünen bir topluluk için ayetleri geniçe açıkladık.

127) Onlar için Rableri katında selamet yurdu vardır. Yaptıkları sebebiyle O kendilerinin velisidir.

128) O gün onların hepsini bir araya toplayacak: "Ey cin topluluğu! İnsanlardan bir çoğunu kendinize uydurdunuz." Onların dostları olan insanlar şöyle diyecek: "Rabbimiz, kimimiz kimimizden faydalandı ve bizim için belirlediğin süreye ulaştık." Buyuracak ki: "Allah'ın dilediği müstesna sizin barınağınız içinde ebedi kalacağınız ateştir." Muhakkak ki Rabbin Hakîm'dir, Alîm'dir.

129) Biz kazanmakta oldukları sebebiyle zalimlerin kimini kimine işte böyle musallat ederiz.

130) "Ey cin ve insan topluluğu! İçinizden size ayetlerimi okuyan ve sizi bu gününüzün gelip çatacağı ile uyarın rasullerimiz gelmedi mi?" Onlar: "Biz nefislerimize karşı şahitlik ederiz." derler. Dünya hayatı onları aldattı ve gerçekten kâfir olduklarına dair nefislerine karşı şahitlik ettiler.

131) Bu şu sebeptir ki, Rabbin halkı habersiz iken ülkeleri zulmederek helak edici değildir.

125) Hidayet de saptırma da Allah'ın elindedir. Allah adildir, kimseye zulmetmez. Herkese hakettiğini verir. Allah kimi hidayete erdirmek, doğru yola iletmek isterse onun sinisine, göğsüne, kalbine bir nur verir, kalbini tevhid ve iman için genişletir, dolayısıyla o kalp İslam'a açılır. Bu kişi ebedilik yurduna dönmek, aldanma yurdundan uzaklaşmak için ölünceye kadar çalışır. İşte bu İslam'a kavuşmanın alametidir. Allah, şirk, küfür ve günahlardaki ısrarları sebebiyle kimi de saptırmak ve bedbaht etmek isterse onun sinisini, göğsünü ve kalbini göğe çıkıyormuş, mümkün olmayan bir işi yapıyormuşcasına daraltır, onun kalbini, içine hidayet giremeyecek kadar iyice sıkır. Artık oraya hiçbir şekilde iman giremez. O kalbe hayrın girebileceği hiçbir yol yoktur. Allah kâfirin kalbini iyice daralttığı gibi, ayetlerine iman etmeyenleri yardımsız bırakacak ve onları cezalandıracaktır. Onlar için dünyada lanet, ahirette ise ebedi ve şiddetli bir azap vardır.

126) Ey Muhammed! İşte bu senin dinin, kendisinde eğrilik bulunmayan Rabbinin dosdoğru yoludur. Ona iyice tutun. Bu yol seni cennete götürür. Muhakkak biz akıllarını kullanarak iyice düşünen bir topluluk için ayetleri izah ettik ve delilleri geniçe açıkladık.

127) Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip salih amel işleyenler için Rableri katında selamet yurdu olan cennet vardır. Hoşa gitmeyen şeylerden selamette olmak bunlara mahsustur. Onlar için Rablerinden bir ziyafet ve ikram olarak hazırlanmış dünya nimetleriyle kıyaslanmayacak ebedi nimetler vardır. İyi işlerine karşılık olarak Allah onların velisidir, koruyucusu, yardımcısı ve destekçisidir.

128) Allah, kıyamet günü hesaba çekmek için insanların ve cinlerin hepsini bir araya toplayacak ve cinlere, kınama ve azarlama yoluyla şöyle buyuracak: "Ey cin topluluğu! İnsanlardan bir çoğunu kendinize uydurdunuz, aldattınız ve dalâlete düşürdünüz." Cinlerin dostları olan, onlara itaat eden insanlar, yaptıklarından dolayı büyük bir pişmanlık içerisinde olacaklar, günahlarını itiraf ederek, özü dileyerek şöyle diyecekler: "Rabbimiz, kimimiz kimimizden faydalandı. Cinler bizlere nefislerimizin arzu ettiği şeyleri ve bunlara götüren yolları gösterdi, biz de onlara itaat ettik. Nihayet bizim için belirlediğin süreye ulaştık, ölüme ve kabre vardık, şimdi de hesap vermeye geldik." Allah onların özürlerini kabul etmeyecek ve şöyle buyuracak: "Allah'ın kalmamalarını dilediği zaman ve günahkâr mı'minler müstesna sizin barınağınız içinde ebedi kalacağınız ateştir." Muhakkak ki Rabbin hüküm ve hikmet sahibidir, her şeyi yerli yerinde yapar, gizli açık her şeyi bilir, herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeden verir.

Taberi şöyle der: "Allah'ın dilediği bu süre, toplandıktan sonra cehenneme gidinceye kadar geçen zamandır." Zemahşeri de şöyle der: "Allah'ın dilediği süre, ateş azabından zemherir (soğuk) azabına nakledilirken geçen vakittir. Rivayete göre onlar soğuk cehennem vadisine sokulurlar, burada bağırır ve alev dolu cehenneme döndürülmek isterler."

129) Biz, insanlarla cinleri birbirlerinden faydalandırdığımız gibi, sürekli olarak işledikleri masiyetler ve kazanmakta oldukları günahlar sebebiyle zalimlerin kimini kimine işte böyle musallat ederiz. Şüphesiz Allah bir kavimden razı olursa, onların başına en hayırlılarını getirir. Bir kavme de kızarsa, onların başına en şerhilerini getirir. İnsanlar layık oldukları şekilde idare olunurlar.

130) Allah, kıyamet günü hesaba çekmek için insanların ve cinlerin hepsini bir araya toplayacak ve onlara, kınama ve azarlama yoluyla şöyle buyuracak: "Ey cin ve insan topluluğu! İçinizden size ayetlerimi okuyan ve sizi bu şiddetli gününüzün gelip çatacağı ile uyarıp korkutan rasullerimiz gelmedi mi?" Onlar kusurlarını itiraf etmekten, inkârlarını ıkrar etmekten başka bir yol bulamayarak şöyle derler: "Evet, senin rasullerinin bize geldiğine ve bugünü göreceğimizi bize haber verdiklerine şahitlik ederiz." Dünya hayatı, nimetleri ve aldattıcı güzelliği ile onları aldattı da ahiretten tamamen yüz çevirdiler. Böylece gerçekten kâfir olduklarına, ebedi bir şekilde şiddetli azabı hak ettiklerine dair kendi aleyhlerine şahitlik ettiler. Fakat bu itiraf ve şahitlik onlara bir yarar sağlamadı.

131) Biz onlara, sonucun kötü olduğunu haber vermeleri için rasuller gönderdik. Çünkü Rabbin adildir, halkı habersiz, cahil, rasul gönderilerek uyarılmamış, ayetler tebliğ edilmemiş, mucize ve ibretlerle nasihat edilmemiş iken ülkeleri zulmederek helak edici değildir.

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِّمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ (132) وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ إِنْ يَشَاءْ يُدْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ كَمَا أَنْشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَةِ قَوْمٍ آخَرِينَ (133) إِنْ مَا تُوعِدُونَ لِآتٍ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ (134) قُلْ يَاقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَاتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ (135) وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِرْغِمِهِمْ — وَهَذَا لِسُرْكَائِنَا فَمَا كَانَ لِسُرْكَائِهِمْ — فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى سُرْكَائِهِمْ — سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ (136) وَكَذَلِكَ رَيْنَ — لِكَثِيرٍ مِنْ — الْمُشْرِكِينَ قُتِلَ — أَوْلَادُهُمْ — شُرْكَاءُؤُهُمْ — لِيُزْدُوهُمْ — وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ — وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ — مَا فَعَلُوهُ — فَذَرْهُمْ — وَمَا يَفْتَرُونَ (137)

132) Çalışan herkes için Allah'a itaat ve masiyetine karşılık, ahirette alacağı dereceler, makam ve mertebeler vardır. Ameli iyi ise makamı da iyi, ameli kötü ise makamı da kötüdür. İyilerin ve kötülerin makamı da takvasına veya günahlarına göre derece derecedir. Muttaki mü'minlerin cennetteki makamı normal mü'minlerin makamından daha üstün olacaktır. Aynı şekilde cehennemde tağutların cezası normal müşriklerin ve kâfirlerin cezasından daha ağır olacaktır. Münafıklar ise cehennemden alt tabakasını oluşturacaktır. Rabbin kulların yaptıklarından gafil değildir. Onlara yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeden verecektir.

133) Rabbin Yüce Allah'ın mahlukata ve onların ibadetlerine ihtiyacı yoktur. İtaat O'na fayda vermediği gibi, masiyet de O'na zarar vermez. O, tam bir lutf sahibidir. O'nun zenginliği zatındandır, insanlarınki gibi sonradan kazanma değildir. O, dostlarına ve kendisine itaat edenlere karşı merhametli olduğu gibi bütün mahlukatına karşı da merhametlidir. Kendisine muhalefet edenlerden, intikam almayı ertelemesi onun merhametindendir. Kullara olan merhametinden dolayı nebi ve rasuller göndermiştir. Ey asiler! Eğer yaptıklarınızdan vazgeçmeyecek olursanız Allah dilerse kökünüzü kesecek bir azapla sizi yok eder ve sizden sonra yerinize daha itaatlı dilediği başka bir toplumu meydana getirir. Tıpkı sizi sizden evvel yaşamış başka bir kavmin soyundan yarattığı gibi...

134) Ey müşrikler! Muhakkak size vaad edilen kıyametin gelmesi, haşir, hesap ve ceza kesinlikle gelecektir. Bundan kurtuluş yoktur. Kaçmak için, zor ve kolay, her türlü yolu denesiniz de, bizim kudretimizden ve azabımızdan kurtulamazsınız.

135) Ey Muhammed! Onlara de ki: "Ey kavmim inkârınıza ve bana karşı düşmanlığınıza gücünüz yettiğince devam edin ve yapacağınızı yapın. Ben de Rabbinin, bana emrettiğini yapacağım ve onun dini üzerine devam edeceğim. Ahiret yurdunda övülen sonun, sizin mi yoksa bizim mi, hangimizin olacağını anlayacaksınız! Muhakkak Allah'a şirk koşan zalimler kurtuluşa eremezler, başaramazlar ve istediğini elde edemezler. Cehennem azabından kurtulup cennete giremezler..."

136) Kureyş müşrikleri, Allah'ın yarattığı ekin ve hayvanlardan Allah için, fakirlere verecekleri; ortak koştukları şeyler için de, onların hizmetçilerine verecekleri bir pay ayırdılar, bid'atler icat ettiler. Allah herşeyin yaratıcısı olduğu halde O'na ortak koştular. Allah'ın yarattığı ekin, meyve ve hayvanlardan bir pay ayırarak boş, delilsiz ve meşru olmayan söz ve iddialarına göre: "Bu Allah'ın payıdır, şu pay da ortaklarımızın, ilahlarımızın ve putlarımızın!" dediler. Putların payından olan ekin, meyve veya başka ne varsa onu sayar ve korurlardı. Eğer Allah'a ayrılan paydan bir şey düşer veya dökülürse, onu putlara ayırdıkları paya katar ve: "Allah zengindir, putların ihtiyacı var." derlerdi. Aynı şekilde ekinden bir kısmına "Bu Allah'ındır. diyorlar. Bir kısmına da, "Bu ortakların ve putlarındır." diyorlardı. Rüzgarın, Allah'ın payından putların payına götürdüğünü orada bırakıyorlar, putların payından Allah'a götürdüğünü ise geri alıyorlardı. Onlara bir kıtlık yılı geldiğinde Allah'ın payını yiyorlar, putların payına dokunmuyorlardı. Böylece ortaklarına ait olan paydan hiçbir şey Allah'a ulaşmıyor, Allah'a ait olan pay ise ortaklarına ulaşıyordu. Onların bu haksız hükümleri ne kötü bir hükümdür. Çünkü onlar putları Allah'a tercih etmişlerdi.

137) Allah ile ilahları arasında yaptıkları sadaka taksimi kendilerine güzel gösterildiği gibi, müşriklerden pek çoğuna diri diri toprağa gömmek veya ilahları için kurban kesmek amacıyla çocuklarını öldürmeyi kendi ortakları olan insan ve cin şeytanları süslü ve güzel göstermiştir ki hem onları yoldan çıkararak helak etsinler hem de bağlı oldukları İsmail'in dinini karıştırsınlar. Allah dileseydi, engellemek isteseydi onlara engel olurdu da bu çirkin işi yapamazlardı. Ey Muhammed! O halde sen onları Allah'a yaptıkları bu çirkin, batıl ve cahillik eseri olan hükümlerinde iftiralari, uydurdukları yalanları ile başbaşa bırak. Allah onlara azap edecektir.

Zemahşeri şöyle der: "Cahiliyye döneminde kişi, şu kadar oğlum olursa, birini kurban keseceğim, diye yemin ederdi. Nitekim Abdullmuttalib böyle bir yemin etmiştir."

132) Herkes için yaptıklarına göre dereceler vardır; Rabbin onların yaptıklarından gafil değildir.

133) Rabbin Ğaniyy'dir, rahmet sahibidir. Dilerse sizi giderir ve sizden sonra yerinize dilediğini getirir. Tıpkı sizi başka bir kavmin soyundan yarattığı gibi...

134) Muhakkak size vaad edilen kesinlikle gelecektir. Siz aciz bırakacak değilsiniz!

135) De ki: "Ey kavmim gücünüz yettiğince yapacağınızı yapın. Ben de yapıyorum. Bu yurdun sonunun kimin olacağını yakında bileceksiniz! Muhakkak zalimler kurtuluşa eremezler..."

136) O'nun yarattığı ekin ve hayvanlardan Allah için bir pay ayırdılar da kendilerinin boş iddialarına göre: "Bu Allah'ın, bu da ortaklarımızındır!?" dediler. Ortaklarına ait olan Allah'a ulaşmıyor, Allah'a ait olan ise ortaklarına ulaşıyor. Ne kötü hüküm veriyorlar!..

137) Bunun gibi, müşriklerden pek çoğuna çocuklarını öldürmeyi kendi ortakları süslü göstermiştir ki hem onları helak etsinler hem de dinlerini karıştırsınlar. Allah dileseydi bunu yapamazlardı. O halde sen onları iftiralari ile başbaşa bırak.

وَقَالُوا هَذِهِ أَنْعَامٌ وَحَرِّثُ جِجْرَ لَا

بَطَعْمُهَا إِلَّا مَنْ تَشَاءُ بِرِغْمِهِمْ وَأَنْعَامٌ
حَرِّمَتْ طَهُورُهَا وَأَنْعَامٌ لَا يَذْكُرُونَ.
اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلِيمٌ سَيَجْزِيهِمْ
بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ (138) وَقَالُوا مَا فِي
بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا
وَمُحَرَّمٌ عَلَى أَرْوَاجِنَا وَإِنْ يَكُنْ مَيْتَةً
فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ
إِنَّهُمْ حَكِيمٌ عَلِيمٌ (139) قَدْ حَسِبَ
الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ
وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى
اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ.
(140) وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ
مَعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ
وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أَكْلُهُمُ وَالزَّيْتُونَ
وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ كُلُوا
مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ
حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِفِينَ (141) وَمِنْ الْأَنْعَامِ
حَمُولَةٌ وَقَرْشًا كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ
وَلَا تَتَّبِعُوا خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ
عَدُوٌّ مُبِينٌ وَمِنْ الْأَنْعَامِ حَمُولَةٌ
وَقَرْشًا كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ وَلَا
تَتَّبِعُوا خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ
عَدُوٌّ مُبِينٌ (142)

138) Müşrikler hiçbir geçerli delile dayanmaksızın, kendi zanlarının dediler ki: “İlahlarımıza, şeyhlerimize tahsis ettiğimiz bu hayvanlar ve ekinler dokunulmazdır. Bunlar, ilahlarımızdan, şeyhlerimizden başkalarına haram ve yasaktır. Bunları putların, türbelerin hizmetçileri veya dilediğimiz ve izin verdiğimiz kimselerden başkası yiyemez. Bahira, saibe, vasile ve ham gibi bazı hayvanların da sırtları haram kılınmıştır. Bu hayvanlara binmek yasaktır.” Öyle hayvanlar da vardır ki keserlerken üzerlerine Allah’ın adını anmazlar. Bunlar Allah’a karşı yalan söyleyerek ve iftira ederek sadece putların adlarını anarlar. Onlar bu hayvanlara binerler, yük ve eşya taşıtılarda. Keserken üzerine Allah’ın adını anacakları hayvanları ise bu amaçla kullanmazlardı. Allah, geçerli hiçbir delile dayanmaksızın Allah’ın haram kılmadığı bir şeyi Allah haram kıldı diyerek iftira ettikleri, bid’at icad ettikleri şeyler sebebiyle onları ahirette cezalandıracaktır. Dinin aslında olmayan bir şeyi sonradan dindenmiş gibi ortaya çıkarmak ve Allah’ın koyduğu hükme ters hüküm koymak ve bu hükmü Allah’a isnad ettirmek Allah’a karşı bir iftiradır. Dinde olmadığı halde sonradan ortaya atılan ve dindenmiş gibi gösterilen her şey bid’attır. Her bid’at te dalâlettir, sapıklıktır. Bid’atin iyisi kötüsü yoktur. Din kemale ermiştir. İlaveyi veya eksiltmeyi gerektirecek bir şey yoktur. Allah ve Rasûl’ünün emretmediği, hayırlı üç nesil olan sahabelerin, tabiunun ve etbau’t-tabiunun yapmadığı şeyleri din adına yapmak, bu şeyler yapıldığı takdirde büyük sevaplar geleceğine inanmak sakıncalıdır. Uçak, bilgisayar gibi teknolojik gelişmeleri kullanmak, istifade etmek caizdir. Bid’atin türleri: **1) Şirk olan bid’at:** Allah’tan başkasına kurban kesmek, adak adamak, ölümlerden yardım istemek, fena fillah makamına ulaştığına inanılan bir şeyhin ruhaniyetinden istimdad dilemek. **2) Haram olan bid’at:** Kabirleri yükseltmek, türbe haline getirmek, ışıklandırmak, kabirleri mescit edinmek, mezarlara yazı yazmak. **3) Tahrimen mekruh olan bid’at:** Mevlid, Regaib, Berat, Mirac kandilini kutlamak, doğum günü kutlamaları. **4) Tenzihen mekruh olan bid’at:** Ezanda “Hayya ala hayru’l-amel, eşhedu enne aliyyen veliyyullah.” demek, farz namazdan sonra tesbih yapmadan sünnet kılmak, belli günlerde fakirlere yemek vermek.

139) Bir de dediler ki: “Bu bahire ve saibelerin karınlarında olan yavrular sadece erkeklerimize helâldir, kadınlarımıza ise haramdır. Bu hayvanlardan doğacak yavru eğer ölü olarak doğarsa o zaman kadınlar da erkekler de buna ortaktır.” Allah, helâl ve haram kılma hususunda kendisine karşı yalan uydurmalarının, bid’at icad etmelerinin cezasını yakında verecektir. Muhakkak ki Allah, hüküm ve hikmet sahibidir, herşeyi yerli yerinde yapar. Gizli açık herşeyi bilir, herkese yaptıklarının karşılığını verecektir.

140) Kendilerinin de çocuklarının da rızkını Allah’ın verdiğini bilmeyen, düşman eline geçer, namusuna leke sürülür korkusuyla ve akılsızlık, beynsizlik ve bilgisizlikleri yüzünden çocuklarını diri diri toprağa gömerek veya putlara kurban keserek öldürenler, nüfus planlaması adı altında kürtaj yoluyla çocuklarını katledenler ve yalan söyleyerek ve Allah’a iftira ederek, onun verdiği rızkı yani bahira, saibe, vasile ve ham gibi bazı hayvanların etini kendilerine haram sayanlar muhakkak ziyandadırlar, hüsrana uğramışlardır. Elbette ki onlar bu çirkin işleri sebebiyle sapmış, şirk, küfür ve isyanlarındaki ısrarları sebebiyle bir daha doğru yolu da bulamamışlardır.

141) Sadece Allah’a kulluk edesiniz diye, size türlü türlü nimetleri veren O’dur. O, sizin için çardaklı olup yüksek ağaçlar üzerine konmuş veya çardaksız olarak, tarladaki haliyle bırakılmış üzüm bağları ve bahçeleri, tadları farklı hurma ağaçları, rengi, tadı, kokusu ve hacmi farklı ekinleri, rengi, şekli ve tadı hem birbirine benzeyen hem de benzemeyen zeytinleri, narları meydana getirdi. Bu ve diğer ürünlerden her biri olgunlaşıp meyve verdiği zaman hoşunuza giden iyi meyvelerden yiyin. Hasad günü de iyi ürünlerden fakirlerin ve yoksulların hakkını verin, her konuda israf etmeyin. Muhakkak ki Allah, israf edenleri sevmez. Onları cezalandırır.

142) Allah sizin için, yük taşıyan ve yatırılıp kesilen hayvanlar yarattı.. Allah’ın size verdiği rızıktan, meyve, ekin ve hayvanlardan yiyin ve cahiliye halkının yaptığı gibi helâl ve haram kılma hususunda şeytanın adımlarına, yollarına ve emirlerine uymayın çünkü o, sizin için apaçık bir düşmandır. Şu halde onun tuzağından sakının!

138) Kendi zanlarınca dediler ki: “Bu hayvanlar ve ekinler dokunulmazdır. Onları dilediğimiz kimselerden başkası yiyemez. Bazı hayvanların da sırtları haram kılınmıştır.” Öyle hayvanlar da vardır ki –O’na iftira etmek suretiyle- üzerlerine Allah’ın adını anmazlar. O, onların iftira ettikleri şeyler sebebiyle cezalandırılacaktır.

139) Bir de dediler ki: “Bu hayvanların karınlarında olan sadece erkeklerimize aittir, kadınlarımıza ise haramdır. Eğer ölü doğarsa onlar da buna ortaktır.” O, onlara yakıştırmalarının cezasını yakında verecektir. Muhakkak ki O, Hakîm’dir, Alim’dir.

140) Çocuklarını bilgisizlik sebebiyle akılsızca öldürenler ve O’nun rızkını Allah’a iftira ederek haram sayanlar muhakkak hüsrana uğramışlardır. Elbette ki onlar sapmış ve doğru yolu da bulamamışlardır.

141) Asmalı ve asmasız bağları, tadları farklı hurmaları, ekinleri, hem birbirine benzeyen hem de benzemeyen zeytinleri, narları meydana getiren O’dur. Her biri meyve verdiği zaman meyvelerinden yiyin. Hasad günü de hakkını verin israf etmeyin. Muhakkak ki O, israf edenleri sevmez.

142) Davarlardan yük taşıyanı ve döşek yapılanı da. Allah’ın size verdiği rızıktan yiyin ve şeytanın adımlarına uymayın çünkü o, sizin için apaçık bir düşmandır.

تَمَاتِيَّةَ أَرْوَاحٍ مِّنَ الصَّانِ أَتَيْنَ وَمِنَ
الْمَعْرِ أَتَيْنَ قُلْ أَلَذَّكَّرِينَ حَرَّمَ أَمْ
الْأُنثَيْنِ أَمَّا اسْتَمَلْتُ عَلَيْهِ أَرْحَامُ
الْأُنثَيْنِ تَبَوَّيَ يَعْلَمُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ (143) وَمِنَ الْإِيلِ أَتَيْنَ
وَمِنَ الْبَقَرِ أَتَيْنَ قُلْ أَلَذَّكَّرِينَ حَرَّمَ
أَمْ الْأُنثَيْنِ أَمَّا اسْتَمَلْتُ عَلَيْهِ أَرْحَامُ
الْأُنثَيْنِ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّاكُمُ
اللَّهُ بِهَذَا فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى
عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ يَغْيِرُ
عِلْمُ إِنْ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ (144) قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا
أُوْحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ
يَطْعُمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا
مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خَنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ
أَوْ فِسْقًا أَهْلًا لِّغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ
اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ
عَفُورٌ رَّحِيمٌ (145) وَعَلَى الَّذِينَ
هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ
وَالْعِثَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا
حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوْ الْحَوَايَا أَوْ مَا
اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْ
وَإِنَّا لَصَادِقُونَ (146)

143) Sekiz eş; koyundan iki, keçiden de iki. De ki: “Onların erkeklerini mi, dişilerini mi, yoksa bu iki dişinin rahimlerinde barındırdıklarını mı haram kıldı? Doğru kimseler iseniz bana bir ilimle haber verin.”

144) Deveden de iki, sığırdan da iki... De ki: “Onların erkeklerini mi, dişilerini mi yahut bu iki dişinin rahimlerinde barındırdıklarını mı haram kıldı? Yoksa Allah bunu size tavsiye ettiği zaman şahit miydiniz? Bilgisizce insanları saptırmak için bir yalanı Allah’a iftira eden kimseden daha zalim kim olabilir? Muhakkak ki Allah zalimler topluluğunu hidayete erdirmez.”

145) De ki: “Bana vahyolunanlar arasında onları yiyecek olan kimseye haram kılınmış bir yiyecek bulamıyorum. Ancak ölü veya akan kan, domuz eti –ki o gerçekten de murdardır- yahut Allah’tan başkası adına ses yükselti-lerek kesilen-ler bir fisk olması müstesna. Her kim de çaresiz, haddi aşmamak ve taşkınlık etmemek üzere mecbur kalırsa muhakkak Rabbin Ğafūr’dur, Rahīm’dır.”

146) Yahudilere de tırnaklı hayvanların hepsini haram kıldık. Sığır ve koyunun sırtlarına veya bağırsaklarına yapışan ya da kemiğe karışanlar müstesna iç yağlarını da onlara haram kıldık. Taşkınlık ettikleri için onları işte bununla cezalandırdık. Muhakkak biz sadık olanlarız.

143) Allah sizin için, yenilmesini helâl kıldığı sekiz tür hayvan yarattı. Elbetteki bunların dışında da bir çok hayvan türlerinin yenilmesini helâl kılmıştır. Fakat burada müşriklerin kendi kafalarına göre haram kıldığı şeyleri zikretmektedir. Koyundan bir erkek ve dişi, keçiden de bir erkek ve dişi. Ey Muhammed! Kınama ve engelleme üslubuyla onlara de ki: “Ey müşrikler! Allah size, koyunun ve keçinin erkeklerini mi, dişilerini mi, yoksa bu iki dişinin rahimlerinde barındırdıkları erkek veya dişi yavrularını mı haram kıldı? Bunları, Allah’ın haram kıldığı iddianızda doğru kimseler iseniz, yalan ve iftirayı değil de, Allah’tan geldiği bilinen bir emri bana haber verin.”

144) Allah sizin için erkek ve dişi iki deve, erkek ve dişi iki de sığır yarattı. Ey Muhammed! Kınama ve engelleme üslubuyla onlara de ki: “Ey müşrikler! Allah size, devenin ve sığırın erkeklerini mi, dişilerini mi, yoksa bu iki dişinin rahimlerinde barındırdıkları erkek veya dişi yavrularını mı haram kıldı? Yoksa Allah bunu haram kılmayı size emrettiğinde siz şahit miydiniz, orada hazır mı bulunuyordunuz? Bunları, Allah’ın haram kıldığı iddianızda doğru kimseler iseniz, yalan ve iftirayı değil de, Allah’tan geldiği bilinen bir emri bana ilimle, şeytanın vesvesesi ile değil de doğru bilgiyle haber verin. Bilgisizce insanları saptırmak için bir yalanı Allah’a iftira eden, hüccetsiz ve delilsiz olarak, O’nun haram kılmadığı şeyleri haram kıldığını söyleyen Amr b. Luhay gibi kimseden daha zalim kim olabilir? Muhakkak ki Allah zalimler topluluğunu hidayete erdirmez. Onlar zulüm, şirk ve küfürlerinden vazgeçmediği müddetçe hidayete eremezler.”

Cahiliyye devrine ait helâl ve haram kılma hükmü iptal edilmiştir. Helâl Allah’ın helâl kıldığı, haram da Allah’ın haram kıldığıdır. Allah’ın serbest bıraktığını kimse yasaklayamaz, yasakladığını da kimse serbest bırakamaz. İslam’da hüküm koyma yetkisi yalnızca Allah’a aittir. Rasulullah (s.a.v.) Allah’ın ona vahyettiği Kur’an ve sahih sünnetle hükmetmiştir. Sahabeler Kur’an ve sahih sünnette bulamadıkları hükümleri icthad ve kıyas yoluyla çözmeye çalışmışlardır. Asla Kur’an ve sahih sünnete aykırı hüküm koymamışlardır. Müslüman olduğuna iddia eden kimsenin yapması gereken Allah ve Rasulü’nün hükümlerine kayıtsız şartsız teslim olmaktır. Kur’an ve sünnete aykırı olmamak şartıyla hüküm koymasında veya koyulan hükümlere itaat etmesinde bir sakınca yoktur.

145) Ey Muhammed! Mekke kâfirlerine de ki: “Allah’ın bana vahyettiği Kur’an ve sahih sünnet arasında şimdilik onları yiyecek olan kimseye haram kılınmış bir yiyecek bulamıyorum. Ancak kendi kendine ölen veya şer’i kesimle kesilmeyen hayvan leşi veya akan, ciğer ve dalakta olduğu gibi kemik ve etle içiçe olmayan, karışık durumda olmayan kan, domuz eti –ki o gerçekten de murdardır, pis ve necistir- yahut Allah’tan başkası adına, dikili taşlar, heykeller, putlar ve tağutlar adına ses yükselti-lerek kesilenlerin, Allah’ın ismi anılmadan kesilenlerin etleri de bir fisk olup, insanı Allah’a itaatten ve O’nun yoluna bağlanmaktan uzaklaştırdığı için yenilmesi haramdır. Şimdilik bunların dışındaki tüm hayvanları yiyebilirsiniz. Daha ileride Allah bazı şeyleri haram kılsa onu da size bildiririm. Her kim de mecbur kalırsa, zarurete düşer de, bu haram kılınarlardan yemek zorunda kalırsa, zaruret dışında, lezzet almak kastıyla yemediği ve kendisini telef olmaktan kurtaracak zaruri miktarda on bir günah yoktur. Muhakkak Rabbin tevbe etmeleri halinde kullarının günahlarını bağışlayan, mü’minlere dünya ve ahirette merhamet edendir.”

146) Sadece Yahudilere tırnaklı hayvanların hepsini haram kıldık. Bu hayvanlar, deve ve sığır gibi çatal tırnaklı olan ve kaz ve ördek gibi açık parmaklı olmayan hayvanlardır. Sığır ve koyunun sırtlarına veya bağırsaklarına yapışan ya da kuyruk yağı gibi kemiğe karışan ilik, kulak ve göz yağları müstesna iç yağlarını da onlara haram kıldık. Nebi ve rasullerini öldürdükleri, faiz yedikleri, insanların mallarını batıl yollarla yemeği helâl gördükleri, kadınların açık saçık kıntarak yürümeleri vb. zulüm ve taşkınlıkları sebebiyle onları işte bununla cezalandırdık. Ey Muhammed! Muhakkak biz sana anlattıklarımızda gerçekten doğru söylüyoruz. Müşrikler yalan söyleyenlerdir. Çünkü müşrikler: “Bu İsrail’e haram kılındı. Biz onun peşinden gidenleriz. Bize hiçbir şey haram kılınmadı.” derler. Şüphesiz onlar yalan söyleyenlerdir.

فَإِنْ كَذَّبُوا فَقُلْ رَّبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ
وَأَسِيعَةٍ وَلَا يَرْدُ بِأْسُهُ عَنْ الْقَوْمِ
الْمُجْرِمِينَ (147) سَيَقُولُ الَّذِينَ
أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا
آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ
كُذِّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّى دَافُوا
بِأَسْنَاءِ قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ
فَتُخْرِجُوهُ لَبِئْسَ إِنْ تُسَبِّحُونَ إِلَّا الظَّنَّ
وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ (148) قُلْ
قَلِيلٌ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ قَلَوْ شَاءَ لَهَذَاكُمْ
أَحْمَعِينَ (149) قُلْ هَلَمْ شَهِدَ اللَّهُ
الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَذَا
فَإِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدُ مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعْ
أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَغْدِلُونَ
(150) قُلْ يَتَعَالَوْا أُنْثَى مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ
عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا
وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ
مِنْ إِمْلَاقٍ تَحْنُ تَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا
تَقْرَبُوا الْقَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا
بَطَنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ
اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَنْتُمْ كَالْعَادِلِينَ

147 Ey Muhammed! O'nun bir kez daha seni yalancılar, onların haline hayret ederek de ki: "Rabbiniz geniş bir rahmet sahibidir. Fakat buna rağmen O'nun azabı günahkârlar topluluğundan geri çevrilmez. O'nun merhametli olduğu aldanmayın. Çünkü O, merhametli olduğu kadar, azabı da şiddetlidir. Şüphesiz, günah ve kötülük işleyenleri cezalandırmasına engel olunamaz."

148 Arap müşrikleri, şirk, küfür ve günah işlemelerine mazeret olarak hiç bir delile dayanmaksızın: "Allah dileseydi ve isteseydi biz de atalarımız da Allah'a şirk koşmaz ve hiçbir şeyi haram kılmazdık. Allah'a şirk koşmamız ve bazı şeyleri haram kılmamız Allah'ın dilemesi ve istemesiyledir. Bizim suçumuz yok, kaderimiz böyleymiş ne yapalım!? Bu, Allah'ın takdirdir. Bundan kaçış ve kurtuluş yoktur." diyorlar. Onlardan önce müşrikler de azabımızı tadıncaya kadar Allah'ın kaderini işte böyle yalanladılar. Ey Muhammed! Alay maksadıyla onlara de ki: "Sözünüzün doğru olduğunu gösterecek bir hüccet ve deliliniz var mı ki, onu bize açıklayasınız? Siz bu hususta ancak zanna ve evhamlara uyuyorsunuz ve gerçekte siz yalnızca Allah'a karşı yalan söylüyorsunuz."

Şüphesiz herşey Allah'ın dilemesi, istemesi, takdiri ve yaratmasıyla olmaktadır. Allah kâfirin küfrünü dilemiş ve yaratmıştır. Fakat kâfire bu küfür işlemesi için bir baskı yapmamıştır. Bilakis insana hür bir irade vermiş, ona iyiliği emretmiş, kötülükten sakındırmıştır. İman edip salih amel işlediği takdirde cennete gireceğini, inkâr edip günah işlediği takdirde cehenneme gideceğini söylemiştir. Allah'ın hayra rızası vardır, şerre rızası yoktur. Allah hayrı sever, şerri sevmez. Allah'ın şerri dilemesi, istemesi, takdiri etmesi, yaratması onu sevmesi, onu yapandan razı olması demek değildir. Allah adildir, kimseye zulmetmez. Allah'ın bir kimseye, o kişi istemediği halde şirk ve küfür işletip onu cehenneme atması olacak şey değildir. Hiç kimse Levh-i mahfuz'da yazılanları bilemez, bu yüzden benim kaderim böyleymiş şeklindeki mazeretler batıldır. Kaderinin öyle olduğunu nereden biliyor, Levh-i mahfuz'u açıp baktı mı?

149 Ey Muhammed! Onlara de ki: "Eğer sizin bir deliliniz yoksa, bilirsiniz ki bu hususta Allah'ın, apaçık ve ikna edici delili vardır. Allah dileseydi elbette hepini hidayete erdirirdi. Fakat O, iman ve küfür hususunda tercih işini kullara bıraktı ki, sorumluluk tam olsun. Dileyen iman etsin, dileyen inkâr etsin. İman eden cennete, inkâr eden cehenneme gitsin."

150 Ey Muhammed! Onlara de ki: "Bahira, saibe, vasile ve ham gibi şeyleri, Allah'ın haram kıldığına dair iddialarınızın doğruluğuna şahitlik edecek kim varsa onu bana getirin." Eğer onlar gelir de yalancı şahitlik ederlerse sen onlar gibi yalancı şahitlik etme ve onları tasdik etme. Çünkü onların yaptığı sırf yalandır. Sakın ayetlerimizi yalanlayanların ve ahirete iman etmeyenlerin arzularına uyma ki onlar putları Rablerine eş tutmaktadırlar. Allah'la birlikte putlara da ibadet etmektedirler.

151 Ey Muhammed! Onlara de ki: "Gelin, zan ve tahminle değil, gerçek bir delille Rabbimizin kesin olarak size neleri haram kıldığını okuyayım, söyleyeyim. Yalnızca O'na ibadet edin, O'ndan başkasına bir saniye bile olsa ibadet etmeyin. O'na hiçbir şeyi asla şirk koşmayın, Allah düşmanı olmadığınız müddetçe kâfir dahi olsa ana babaya iyilik edin, asla onlara kötülük etmeyin. Yoksulluk ve fakirlik endişesiyle veya savaşta başkalarının eline esir geçerek düşüncesiyle kız çocuklarınızı diri diri öldürmeyin, putlara ibadet maksadıyla çocuklarınızı öldürmeyin; çünkü sizin de onların da rızasını biz veririz. Allah'tan başka kimse rızık veremez. Şüphesiz Allah, kullarına bolca rızık verendir. Çirkinliğin, büyük günahların açığına da gizlisine de yaklaşmayın, fahişelerle veya gizli dostlar edinerek zina etmeyin. Allah'ın haram kıldığı suçsuz canı haksız yere sebepsiz öldürmeyin. Ancak evli bir kimsenin zina etmesi sonucu recmedilmesi, öldürdüğü cana karşılık kısas edilmesi ve İslam cemaatini terk edip küfür safında yer alarak müslümanlara savaş açması gibi durumlarda ve savaşta bir kimseyi öldürmek caizdir. İşte bunlar Allah'ın size kendisiyle korunmasını tavsiyede bulunduğu ve yerine getirilmesini kuvvetle emrettiği şeylerdir, umulur ki akledersiniz, bu sorumlulukların din ve dünya işlerinde size vereceği fayda ve menfaatleri anlarsınız."

147) Seni yalanlarsa de ki: "Rabbiniz geniş bir rahmet sahibidir. Fakat buna rağmen O'nun azabı günahkârlar topluluğundan geri çevrilmez."

148) Müşrikler: "Allah dileseydi biz de atalarımız da Allah'a şirk koşmaz ve hiçbir şeyi haram kılmazdık." diyecekler. Onlardan öncekiler de azabımızı tadıncaya kadar işte böyle yalanladılar. De ki: "Yanınızda bize çıkarabileceğiniz bir bilgi var mı? Siz ancak zanna uyuyorsunuz ve siz yalnızca yalan söylüyorsunuz."

149) De ki: "Apaçık delil Allah'ındır. O dileseydi elbette hepini hidayete erdirirdi."

150) De ki: "Allah bunu haram kıldı diye şahitlik edecek şahitlerinizi getirin." Eğer onlar şahitlik ederlerse sen onlarla birlikte şahitlik etme. Ayetlerimizi yalanlayanların ve ahirete iman etmeyenlerin arzularına uyma ki onlar Rablerine eş tutmaktadırlar.

151) De ki: "Gelin Rabbimizin neleri haram kıldığını okuyayım. O'na hiçbir şeyi şirk koşmayın, ana babaya iyilik edin. Yoksulluk endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin; çünkü sizin de onların da rızasını biz veririz. Çirkinliğin açığına da gizlisine de yaklaşmayın, Allah'ın haram kıldığı canı öldürmeyin –ancak hak ile olması müstesna- işte bunlar Allah'ın size kendisiyle tavsiyede bulunduğu şeylerdir, umulur ki akledersiniz."

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ
أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْكَيْلِ
وَالْمِيزَانِ بِالْقِسْطِ لَا يُكْلَفُ نَفْسًا إِلَّا
وُسْعُهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا
قُرْبَىٰ وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ذَلِكُمْ وَصَّاكُمُ
بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ (152) وَأَنَّ هَذَا
صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا
السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ
وَصَّاكُمُ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (153) ثُمَّ
آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تِمَامًا عَلَى الَّذِي
أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى
وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَلْقَاءَ رَبَّهُمْ يُؤْمِنُونَ
(154) وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ
فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ
(155) أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابَ
عَلَى طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ
دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ (156) أَوْ يَقُولُوا لَوْ
أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَى كُنَّا أَهْدَى
مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ
وَهُدًى وَرَحْمَةً فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ
بَيِّنَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي
الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ
الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ (157)

152) “Kendisi için en güzel ve en faydalı bir şekilde olması, malını artıracak bir ticaret durumu müstesna rüşdüne, erginlik çağına erişinceye kadar yetimin malına hiçbir şekilde, asla yaklaşmayın. Yetimin malını faydalı bir ticaretle artırırsanız bir miktar yemenizde bir sakınca yoktur. Alırken de, verirken de, ölçüyü ve tartıyı adaletle ve eşitlikle tam olarak yapın. Biz hiçbir nefse gücünün yettiğinden başkasını yüklemeyiz. Biz herkesi sadece yapmaktan aciz kalmayacağı, gücünün yeteceği kadarıyla sorumlu tutarız. Bundan ötesi başışlanmıştır. Hüküm verirken de, şahitlik ederken de konuştuğunuz zaman –aleyhinde şahitlik ettiğiniz kişi akrabanız da olsa- adaletli olun, Allah’ın ahbine vefa gösterin. Söz verdiğinizde sözünüzde durun. Anlaşmalara uyun. İşte bunlar Allah’ın size kendisiyle tavsiyede bulunduğu şeylerdir. Umulur ki iyice düşünüp öğüt alırsınız...”

153) Muhakkak ki benim dosdoğru dinim, yolum, kanunum budur; o halde Kur’an ve sahih sünnete uyun, sınırsız sarılın. Hayatınızı Allah ve Rasulü’nün hükümlerine göre düzenleyin. En hayırlı nesil olan ilk üç asırdaki müslümanların yolunu takip edin. Sahabeleri, tabiunu ve etbau’t-tabiunu kendinize örnek alın. İslam cemaatinden ayrılmayın. Sizi Allah ve Rasulü’nün yolundan ayıracak, parçalayacak ve uzaklaştıracak farklı din ve eğri yollara, sapık mezheplere, sapık cemaatlere ve sapık tarikatlara uymayın, şeytan ve yandaşlarına karşı uyanık olun. Unutmayın ki hak yol tektir, batıl yollar çoktur. Allah’tan yardım dileyerek hak yolda yürümeye çalışın. İşte bu size kendisiyle tavsiyede bulunulan, emredilen şeydir. Umulur ki Allah’a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olup, O’nun emirlerini yerine getirip, yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah’ın azabından sakınırsınız...

154) Sonra biz Musa’ya, iyi davrananlara, salih olan ve güzel amel işleyen kimselere, emir ve yasaklarımızı yerine getirmesi hususunda lütuf ve nimetimi tamamlamak ve İsrailoğullarına din hususunda muhtaç oldukları her şeyi ayrı ayrı, geniş geniş açıklamak üzere bir hidayet ve rahmet olan Tevrat’ı verdik. Umulur ki Rablerine kavuşacaklarına, öldükten sonra dirilmeye, haşre, hesap ve cezaya iman ederler.

155) İşte Muhammed’e indirdiğimiz bu Kur’an da mübarek, şanı büyük, yararları çok olan bir kitaptır. Çeşitli dini ve dünyevi faydaları ihtiva etmektedir. O halde ona uyun, sınırsız sarılın ve onu kendinize önder edinin. Hayatınızı Kur’an ve sahih sünnete göre düzenleyin. Allah’ın rahmetine nail olmayı, cennete girmeyi ümit edenlerden olabilmeniz için, ona muhalefet etmekten sakının. Kur’an’ın bir harfini, bir hükmünü dahi inkâr eder veya bu çağda uygulanamayacağını iddia ederseniz dinden çıkarsınız.

156) Kıyamet gününde: “Bize herhangi bir kitap gelmedi ki ona uyalım. Mukaddes kitaplar sadece bizden önceki Yahudi ve Hristiyanlara indi. Şüphesiz biz onların kitaplarında bulunan şeylerden ve okuduklarından habersizdik. Onlarda ne olduğunu bilmiyorduk. Onlar bize ulaşmamıştı. Bu yüzden biz mazuruz.” demenizi istemediğimiz için bu büyük vasfı taşıyan, içinde dünya ve ahiret hayırlarını toplamış olan kitabı, Kur’an’ı indirdik.

157) Yahut: “Yahudi ve Hristiyanlara Tevrat, Zebur ve İncil indirildiği gibi bize de ilahi bir kitap indirilseydi muhakkak onlardan daha fazla doğru yolda olurduk, rasulün emrine daha çabuk icabet ederdik. Çünkü biz daha zekiye ve daha ciddi çalışıyoruz.” demeyesiniz diye işte size Rabbinizden apaçık bir belge, bir hidayet ve rahmet olan Kur’an gelmiştir. O’na ve elçi Muhammed’e uyun. Hayatınızı ve yaşantınızı Kur’an ve sahih sünnete göre düzenleyin. Allah’ın ayetlerini yalanlayan, Kur’an’ın bir ayetini, bir hükmünü dahi olsa inkâr eden, bazı hükümlerinin bu çağda uygulanamayacağını söyleyen, Kur’an ve sahih sünnetin hükmünden yüz çeviren daha zalim, müşrik ve kâfir kim olabilir? Ayetlerimizden ve kesin delillerden yüz çeviren ve başkalarının da yüz çevirmesine vesile olan kimseleri, yaptıkları fitne ve fesatları sebebiyle yakında çok kötü bir azapla cezalandıracağız.

Kur’an son ilahi kitaptır. Hükmü kıyamete kadar geçerlidir. Ancak Kur’an’a ve Rasûlullah’ın sünnetine bağlı olanlar kurtuluşa ereceklerdir.

152) “Yetimin malına yaklaşmayın. Ancak rüşdüne erişinceye kadar en güzel bir şekilde olması müstesna. Ölçüyü ve tartıyı adaletle tam yapın. Biz hiçbir nefse gücünün yettiğinden başkasını yüklemeyiz. Konuştuğunuz zaman –akrabanız da olsa- adaletli olun, Allah’ın ahbine vefa gösterin. İşte bunlar Allah’ın size kendisiyle tavsiyede bulunduğu şeylerdir. Umulur ki düşünürsünüz...”

153) Muhakkak ki benim dosdoğru yolum budur; o halde ona uyun; sizi O’nun yolundan ayıracak yollara uymayın. İşte bu size kendisiyle tavsiyede bulunulan şeydir. Umulur ki sakınırsınız...

154) Sonra biz Musa’ya, iyi davrananlara nimetimi-tamamlamak ve her şeyi ayrı ayrı açıklamak üzere bir hidayet ve rahmet olan Kitabı verdik. Umulur ki Rablerine kavuşacaklarına iman ederler.

155) İşte bu da indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. O halde ona uyun ve sakının ki merhamet olunaszınız.

156) “Bizden önce kitap yalnız iki topluluğa indirildi ve biz onların öğrendiklerinden habersizdik.” demeyesiniz.

157) Ayrıca: “Bize de kitap indirilseydi muhakkak onlardan daha fazla doğru yolda olurduk.” demeyesiniz diye işte size Rabbinizden apaçık bir belge, bir hidayet ve rahmet gelmiştir. Allah’ın ayetlerini yalanlayan ve onlardan yüz çeviren daha zalim kim olabilir? Ayetlerimizden yüz çevirenleri, yüz çevirmeleri sebebiyle yakında çok kötü bir azapla azaplandıracağız.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ
يَأْتِيَهُمْ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ
يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا
إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ
كَسَبَتْ فِي إيمَانِهَا خَيْرًا قُلْ انتظروا إِنَّا
مُنْتَظِرُونَ (158) إِنَّ الَّذِينَ قَرَأُوا دِيْنَهُمْ
وَكَانُوا شَيْعًا لَسَيِّئٌ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا
أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَفْعَلُونَ (159) مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ
عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا
يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ
(160) قُلْ إِنِّي هَدَيْتُ رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (161) قُلْ إِن
صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ (162) لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ
أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ (163) قُلْ
أَعْتَبِرُوا اللَّهَ أُنْبِئِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ
وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ
وِزْرَهُمْ وَزِرُّهُمُ وَزِرُّهُمُ إِلَى رَبِّكُمْ
مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ
(164) وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ
وَرَفَعَكُمْ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ
لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ
الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَعَفُورٌ رَحِيمٌ (165)

158) Onlar ancak kendilerine meleklerin gelmesini veya Rabbinin gelmesini ya da Rabbinin ayetlerinden bir kısmının gelmesini mi bekliyorlar? Rabbinin ayetlerinden geldiği gün daha önce iman etmemiş veya imanında bir hayır kazanmamış olan kimseye imanı fayda vermez. De ki: “Bekleyin, elbette biz de beklemekteyiz.”

159) Gerçekten de dinlerini parça parça edip gruplara ayrılanlar var ya, sen hiçbir şeyde onlardan değilsin. Onların işi ancak Allah’a aittir. Sonra O, yaptıklarını onlara haber verecektir.

160) Her kim iyilikle gelirse kendisine onun on misli vardır. Her kim de bir kötülükle gelirse ancak onun misli ile cezalandırılır ve onlar zulm olunmazlar.

161) De ki: “Muhakkak ki Rabbim beni dosdoğru bir yola, dimdik ayakta duran bir dine, İbrahim’in dinine iletti. O müşriklerden olmadı.”

162) De ki: “Muhakkak ki benim namazım, kurbanım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm alemlerin Rabbi olan Allah içindir.”

163) “O’nun hiçbir ortağı yoktur, ben böyle emrolundum ve ben müslümanların ilkiyim.”

164) De ki: “Allah her şeyin Rabbi iken ben Allah’tan başka bir rab mi arayayım? Her bir nefis ancak kendi aleyhine kazanır. Günahkâr olan, başkasının günahını yüklenmez. Sonra dönüşünüz ancak Rabbinizedir. O size bakarak anlaşmazlığa düştüğünüz şeyleri haber verecektir.”

165) Sizi yeryüzünün halifeleri yapan ve size verdikle-riyle sizi denemek için kiminizi kiminize derecelerle üstün kılan O’dur. Muhakkak ki Rabbin cezalandırması çok çabuk olmalıdır. Muhakkak ki O, elbette Gâfûr’dur, Rahîm’dir.

158) O müşrikler, ancak tevbelerin kabul edilmediği bir sırada ruhlarını alıp kendilerini cezalandırmak için meleklerin gelmesini veya kıyamet gününde mahlukatı arasında hükmetmek için Rabbinin gelmesini, onların öldürülmesi veya başka bir muameleye tabi tutulması hususundaki emrinin gelmesi ya da güneşin batıdan doğması gibi Rabbinin ayetlerinden bir kısmının gelmesini mi bekliyorlar? Rabbinin ayetlerinden bazıları, yani kıyametin büyük alametleri geldiği gün daha önce iman etmemiş veya imanında bir hayır kazanmamış olan kimseye imanı fayda vermez. Çünkü onların bu imanı, Allah’ın emriyle kendilerine gelen şiddetli korkudan dolayı olmuştur. Onların imanlarının hükmü kıyametin kopması anında iman etmenin hükmü gibidir. Ey Muhammed! Onlara de ki: “Başınıza gelecek olanı bekleyin, elbette biz de helak olacağınız vakti beklemekteyiz.” (Kıyametin büyük alâmetleri: Güneşin batıdan doğması, duman, dabbetü’l-arz, Ye’cüc ve Me’cüc’ün çıkması, İsa’nın gökten inmesi, Deccal’in çıkması, doğuda, batıda, Arap yarımadasında toprağın yerin dibine geçmesi, Aden tarafından insanları sürükleyip bir araya toplayan, onlar uyurken ve gecelediği zaman onlarla geceleyen bir ateşin çıkması.)

159) Gerçekten de heva ve heveslerine dayalı şeylerle dinlerini parça parça edip çeşitli gruplara ve hiziplere ayrılanlar var ya, sen hiçbir şeyde onlardan değilsin, onlardan uzaksın, onlarla hiçbir bağlantın yoktur. Onların işi, cezası ancak Allah’a aittir. Onları cezalandırmayı O üzerine almıştır. Sonra Allah, yaptıkları çirkin işleri onlara haber verecek ve onlara fitne, fesat ve bölücülüklerinden dolayı azap edecektir.

160) Kıyamet gününde her kim bir iyilikle gelirse, Allah’tan bir lütuf ve ihsan olarak kendisine onun on misli mükâfât vardır. Allah dilerse bu iyiliği 700 veya daha fazla katna çıkarır. Her kim de bir kötülükle gelirse ancak onun misli ile cezalandırılır, daha fazla ceza verilmez veya Allah onu da bağışlar. Onlar hiçbir şekilde zulm olunmazlar, yaptıklarının karşılığından hiçbir şey eksik verilmez. İyiliklerin karşılığının fazla verilmesi Allah’ın bir lütfudur. Kötülüklerin misli ile muamele edilmesi ise Allah’ın adil oluşundandır.

161) Ey Muhammed! Müşriklerle de ki: “Muhakkak ki Rabbim beni dosdoğru bir yola, dimdik ayakta duran, hiçbir eğriliği olmayan bir dine, İbrahim’in hanif dinine, İslam’a iletti. İbrahim hiçbir zaman müşriklerden olmadı. Oysa siz ona bağlı olduğunuzu iddia ettiğiniz halde Allah’a şirk koşuyorsunuz.”

162) Ey Muhammed! Müşriklerle de ki: “Muhakkak ki benim Rabbimin emrine itaat olarak kıldığım namazım, Allah rızası için kestiğim kurbanım, tüm ibadetlerim, hayatım ve ölümüm ve bu hayatta yapmış olduğum hayır ve itaatlerimin tamamı ve ölümlerim üzerinde bulunduğum ibadet ve iyi işler sadece alemlerin Rabbi olan Allah rızası içindir. Bundan başka hiçbir gayem yoktur.”

163) “Allah’ın hiçbir ortağı yoktur, ben O’ndan başkasına ibadet etmem. Bana sadece Allah’a ibadet etmem emredildi ve ben bu ümmetten, Allah’ın emirlerine kayıtsız şartsız teslim olan, hayatını Kur’an ve sahih sünnete göre düzenleyen müslümanların ilkiyim.”

164) Ey Muhammed! Seni Allah’tan başka ilahlara ibadet etmeye çağıran müşriklerle de ki: “Allah her şeyin Rabbi, sahibi, yaratıcısı ve terbiye edicisi iken ben Allah’tan başka bir rab mi arayayım, Allah’tan başkasına mı ibadet edeyim? Her bir nefis ancak kendi aleyhine günah kazanır. Günahkâr olan, başkasının günahını yüklenmez. Herhangi bir insan başkasının suçundan dolayı cezalandırılmaz. Sonra kıyamet gününde dönüşünüz ancak Rabbinizedir. O size bakarak anlaşmazlığa düştüğünüz şeyleri haber verecektir, O, iyilik yapanı kötülük yapandan ayıracak ve size amellerinizin karşılığını verecektir.”

165) Sizi yeryüzünün halifeleri yapan, sizi geçmiş ümmetlere ve toplumlara halef kılan, onların helak olmalarının ardından sizi onların yerine geçiren ve size verdikleriyle sizi şükredip şükretmediğinizi denemek için kiminizi kiminize derecelerle üstün kılan, zenginlik-fakirlik, ilim-cehalet, güçlülük-güçsüzlük ve kullar arasında üstünlüğe sebep olan diğer hallerinizi farklı yapan O’dur. Muhakkak ki Rabbin cezalandırması çok çabuk olmalıdır. Kendisine isyan edenleri süratle cezalandırır. Muhakkak ki Allah, elbette tevbe etmeleri halinde kullarının günahlarını bağışlayan, mü’min kullarına dünya ve ahirette merhamet edendir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

المص (1) كِتَابٌ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ- لِتُنذِرَ بِهِ- وَذِكْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ- (2) اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ- إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ- وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ- أَوْلِيَاءَ- قَلِيلًا مَا تَذْكُرُونَ- (3) وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيَاتًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ- (4) فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ- بَأْسُنَا إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ- (5) فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ- وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ (6) فَلَنَقْضِيَنَّهُمْ عَلَيْهِمْ عِلْمًا وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ (7) وَالْوَرُثُ- يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ- فَمَنْ تَقَلَّتْ مَوَازِينُهُ- فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ- (8) وَمَنْ حَقَّتْ مَوَازِينُهُ- فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ يَمَّا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلُمُونَ- (9) وَلَقَدْ مَكَنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ- (10) وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ (11)

7- el-A'RAF SURESİ

(Mekke'de inmiştir, 206 ayettir.)

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla...

- 1) Elif, lam, mim, sad.
- 2) Kitap sana indirildi ki ondan dolayı kalbine bir sıkıntı gelmeden onunla uyarasın ve mü'minlere öğüt veresin.
- 3) Rabbinizden size indirilene uyun. O'ndan başka velilere uymayın! Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz.
- 4) Biz nice yurtları helak etmişizdir ki, geceleyin ya da onlar gündüz uyurlarken azabımız onlara geliverdi.
- 5) Azabımız kendilerine geldiği zaman onların yalvarışları ancak: "Biz gerçekten de zalimlemiştir." demeleri olmuştur.
- 6) Andolsun kendilerine rasul gönderdiklerimize de soracağız, gönderilen rasullere de soracağız.
- 7) Andolsun onlara ilimle anlatacağız. Biz gaibler değiliz.
- 8) O gün tartı haktır. Tartıları ağır gelenler var ya; işte onlar kurtuluşa erenlerdir.
- 9) Kimin de tartısı hafif gelirse işte onlar ayetlerimize zulmettikleri için nefislerini hüsrana uğratanlardır.
- 10) Andolsun sizi yeryüzünde yerleştirdik ve size orada pek çok geçimlik yarattık... Ne kadar da az şükrediyorsunuz!?
- 11) Andolsun sizi yarattık sonra da size şekil verdik. Sonra meleklerle: "Adem'e secde edin!" dedik. Onlar hemen secde ettiler. İblis müstesna; o secde edenlerden olmadı.

- 1) İbn Abbas'a göre "Ben Allah'ım, bilirim ve hükmederim." anlamındadır. Ebu'l-Aliye şöyle der: "Elif Allah isminin, lam Latif isminin, mim Mecid isminin, sad ise Sadık isminin anahtarı (ilk harfi)dir. Hurufu Mukatta'a hakkında geniş bilgi için 2/1 ayetin tefsirine bakın.
- 2) Ey Muhammed! Allah'ın ilahi bir kitabı olan bu Kur'an, sana indirildi ki kavminin yalanlaması korkusuyla, onu tebliğ etme hususunda kalbine bir sıkıntı ve darlık gelmeden onunla Allah'tan korkanları uyarasın ve mü'minlere öğüt ve nasihat veresin. Şüphesiz Kur'an tüm insanlar için bir öğüt kaynağı olmasına rağmen, ondan ancak gerçek manada iman edenler faydalanırlar. Bu yüzden inkar edenlerin çokluğu seni üzmesin. Hidayet Allah'ın elindedir. Onu hakeden kullarına verir.
- 3) Ey insanlar! Rabbinizden size indirilen Kur'an ve sahih sünnete uyun. Kur'an'da hidayet, nur ve Rabbinizden size indirilen bir beyan vardır. Allah'ı bırakıp da kâhinler, rahipler, liderler, zenginler ve putlar gibi şeyleri, işlerinizi havale edeceğiniz ve koydukları kanunlar hususunda kendilerine itaat edeceğiniz veliler ve dostlar edinmeyin! Uyarı ve tavsiyelerden ne kadar da az öğüt alıyorsunuz.
- 4) Biz nice yurtları, şehirleri ve orada yaşayan insanları helak etmişizdir ki, geceleyin ya da onlar gündüz öğle vakti uyurlarken azabımız onlara onlar gaflet halindeyken ansızın geliverdi.
- 5) Azabımız ve âlâmetleri kendilerine geldiği zaman onların yalvarışları, dua ve yardım istemeleri ancak hasret ve pişmanlık duygularıyla günahlarını itiraf ederek: "Yazıklar olsun bize! Biz gerçekten de zalimlemiştir." demeleri olmuştur.
- 6) Andolsun kendilerine rasul gönderdiğimiz ümmetlere kınama ve azarlama usulüyle: "Nebi ve Rasuller size tebliğde bulundu mu? Siz ne cevap verdiniz?" diye mutlaka soracağız. Gönderilen nebi ve rasullere de risaleti tebliğ ederek, emaneti yerine getirip getirmediklerini soracağız. Bunun peşinden nebi ve rasulleri ve onlara uyanları mükafatlandıracağız, onları inkâr edenleri ise cezalandıracağız.
- 7) Andolsun Kıyamet gününde kitabı ortaya koyarak onlara büyük küçük yaptıklarının hepsini ilimle, tam bilgimizle anlatacağız, haber vereceğiz. Biz onlardan uzak değildik ki, hallerinden herhangi bir şey bize gizli kalsın. Allah, herşeyi gösterecektir. Hiçbir şey O'na gizli kalmaz. Bilakis O hain gözleri ve kalplerin gizlediklerini bilir. Herkese yaptıklarının karşılığını zerre kadar haksızlık etmeden verecektir.
- 8) Kıyamet gününde amellerin tartısı adaletle olacak, Rabbin hiç kimseye zulmetmeyecektir. İman ve çokça iyilikler sebebiyle amellerinin tartıları ağır gelenler var ya; işte onlar azaptan kurtuluşa eren cennet ehli mü'minlerdir. Onlar için daimi mükâfaatlar vardır.
- 9) Kimin de inkârı ve işlediği günahları sebebiyle amellerinin tartısı hafif gelirse işte onlar küfürleri, inkârları ve ayetlerimize zulmettikleri için nefislerini ziyana ve hüsrana uğratanlardır. Mutluluklarını kaybeden onlardır.
- 10) Ey insanlar! Andolsun sizi yeryüzünde yerleştirdik, sizin için orada yerleşecek ve duracak yer yarattık. Size yeryüzünün meskenlerine yerleşme, tarlalarını ekme ve orada tasarrufta bulunma imkânı verdik. Size orada pek çok geçimlik yarattık, yenilecek içilecek ve hayat sebebi olan diğer yaşama vasıtalarını varetтік. Bu kadar lütuf ve ihsana rağmen Rabbinize ne kadar da az şükrediyorsunuz!? Allah ile beraber başka ilâhlara tapıyorsunuz. Allah'ın nimetlerine karşı nankörlük ediyorsunuz.
- 11) Ey insanlar! Andolsun babanız Adem'i şekilsiz bir çamur olarak yarattık sonra da en güzel bir şekil ve biçim verdik. Sonra meleklerle ibadet kastı olmaksızın ta'zim ve selamlamak amacıyla: "Adem'e secde edin!" dedik. Bütün melekler hemen secde ettiler. Yalnız melek olmadığı halde onların arasında bulunan cinlerden İblis kibir ve inadından dolayı secde etmekten kaçındı.

قَالَ مَا مَنَّكَ إِلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ
أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ
طِينٍ (12) قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ
لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنْ
الصَّاعِرِينَ (13) قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ
يُبْعَثُونَ (14) قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ
(15) قَالَ فِيمَا أُغْوِيْتَنِي لِأَفْعِدَنَّ لَهُمْ
صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ (16) ثُمَّ لَا يَبْقَى مِنْ
بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ
وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ
(17) قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْجُورًا
لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ
أَجْمَعِينَ (18) وَبَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ
وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا
وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ
الظَّالِمِينَ (19) فَوَسَّوَسَ لَهُمَا
الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا
مِنْ سَوَاتِيهْمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ
هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ
تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ (20) وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي
لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ (21) فَدَلَاهُمَا
يُغْرَوْنَ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا
سَوَاتِيهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ
وَرَقٍ الْجَنَّةِ وَبَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا
عَنِ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُلْتُ لَكُمَا إِنَّ
الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ (22)

12) “Sana emrettiğim halde seni secde etmekten alıkoyan nedir?” buyurduğu zaman, “Ben ondan daha hayırlıyım, çünkü beni ateşten yarattın onu ise çamurdan yarattın.” dedi.

13) “O halde hemen in oradan, senin için orada büyülenmek yoktur! Hemen çık, çünkü sen aşağılıklardan-sın!” buyurdu.

14) “Bana diriltilecekleri güne kadar mühlet ver.” Dedi.

15) “Muhakkak sen mühlet verilenlerdensin.” buyurdu.

16) Dedi ki: “O halde beni azdırdığından dolayı onlar için mutlaka senin dosdoğru yolunda oturacağım.”

17) “Sonra andolsun önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından onlara sokulacağım da sen onların pek çoğunu şükredenlerden bulmayacaksın.”

18) Buyurdu ki: “Kınanmış ve kovulmuş olarak çık oradan! Andolsun ki onlardan her kim sana uyarırsa cehennemini hep sizinle dolduracağım.”

19) Ey Adem! Sen ve eşin cennete yerleşin ikiniz de didiğiniz yerden yiyin; ama bu ağaca yaklaşmayın! O taktirde zalimlerden olursunuz!

20) Şeytan kendilerine gizlenmiş olan avret yerlerini onlara göstermek için onlara vesvese verdi de: “Rabbimiz size bu ağacı sadece siz iki melek olursunuz veya ebedi olursunuz diye yasakladı!” dedi.

21) Ayrıca: “Muhakkak ki ben size öğüt verenlerdenim!” diye ikisine de yemin etti.

22) Böylece ikisini de aldatarak düşürüp ağacı tattıklarında avret yerleri kendilerine göründü ve üzerlerine cennet yapraklarından üst üste yapıştırmaya başladılar. Rableri de o ikisine: “Ben size bu iki ağacı yasakladım mı? Muhakkak ki şeytan sizin için apaçık bir düşmandır, demedim mi?” buyurdu.

12) Yüce Allah İblis'e kınama ve azarlama üslubuyla: “Sana emrettiğim halde seni Adem'e secde etmekten alıkoyan nedir?” buyurduğu zaman, lanetli şeytan Allah'ın Adem'e secde etmeyi emreden emrini nazar-ı itibara almayarak, kendi kafasına göre batıl bir kıyas yaparak şöyle dedi: “Ben Adem'den daha üstün, daha şerefli ve ondan daha hayırlıyım. Üstün olan, daha aşağı derecede olana nasıl secde eder? Benim aslım onun aslından üstün olduğu için ben ondan daha şerefliyim. Çünkü sen beni ateşten yarattın onu ise çamurdan yarattın. Ateş çamurdan daha üstündür.” Halbuki çamur ateşten daha faziletlidir. Çünkü vakarlı ve ağır başlı olmak çamurun şanındandır. Yakmak ve hafiflik ise ateşin şanındandır. Çamur, bitme, gelişme, artma ve ıslah yeridir. Ateş ise işkence yeridir. İlk hatalı kıyas yapan İblis'tir.

13) Yüce Allah: “O halde hemen in cennetten, emrime karşı kibirlilik gösterip de itaat etmeden mukaddes yurdunda oturman doğru değildir! Hemen çık, çünkü sen zelil, alçak ve aşağılıklardansın!” buyurdu.

14) İblis ölümden kurtulmak için sözü değiştirerek: “Bana insanların tekrar diriltilecekleri güne, ikinci Sur'a kadar mühlet ver.” dedi. Allah'tan ba's ve haşr gününe kadar yaşama izni istedi. Çünkü yeniden diriltildikten ve mahşerde toplandıktan sonra artık ölüm yoktur.

15) Yüce Allah ona cevap olarak: “Muhakkak sen kıyametin kopacağı birinci Sur'a kadar yaşama izni verilenlerdensin.” buyurdu.

16) İblis dedi ki: “O halde beni azdırdığın ve saptırdığından dolayı, yol kesenlerin yolcunun yolunda oturdukları gibi, Adem'i ve zürriyetini aldatmak için mutlaka senin hak olan ve cennete ulaştıracak dosdoğru yolunda oturacağım.”

17) “Sonra andolsun dört taraftan, yani önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından kullarına sokulacağım, mutlaka onlara, hak ve batıl olanların tümünden geleceğim, onları mutlaka senin hak olan dininden çevireceğim ve onlara batılı güzel göstereceğim de sen onların pek çoğunu Allah'ın emirlerine itaat eden ve nimetine şükreden mü'minlerden bulmayacaksın.”

İbn Abbas der ki: “İblis, Yüce Allah'ın rahmeti ile kulun arasına girmiş olmaması için, onların üstünden gelmeye imkan bulamaz.”

18) Allah buyurdu ki: “Haydi, kınanmış ve kovulmuş olarak çık rahmet yurdu olan cennetten! Andolsun ki insanlardan ve cinlerden her kim sana uyarırsa cehennemini mutlaka, aldanıp sana uyanların tümüyle dolduracağım.”

19) İblis cennetten kovulup çıkarıldıktan sonra, Allah Adem ve eşini imtihan etmek ve denemek amacıyla şöyle buyurdu: “Ey Adem! Sen ve eşin Havva cennete yerleşin ikiniz de cennetin meyvelerinden dilediğiniz yerden yiyin; ancak şu ağaca yaklaşmayın! Aksi taktirde zalimlerden olursunuz!”

20) Şeytan Adem ve eşini kışkırdı, onları aldatmak amacıyla, kendilerine gizlenmiş olan, açılması ayıp olan avret yerlerini onlara göstermek maksadıyla ağaçtan yemelerini teşvik için onlara vesvese verdi de: “Rabbimiz size bu ağacın meyvesinden yemeyi sadece siz iki melek olursunuz veya cennette ebedi kalanlardan olursunuz diye yasakladı!” dedi.

21) Şeytan ayrıca: “Allah'a andolsun ki muhakkak ki ben size öğüt verenlerdenim!” diye ikisine de yemin etti.

22) Şeytan böylece vesvese vererek ve Allah adına yemin etmek suretiyle ikisini de hile ile aldatarak ayaklarını kaydirttı. Çünkü Adem, hiçkimsenin yalan yere Allah adına yemin edeceğini sanmıyordu. Adem ve eşi Allah'ın yasak emrini unutarak ağacın meyvesinden tattıklarında cennet elbiseleri yavaş yavaş düştü de avret yerleri birbirlerine göründü ve utançlarından üzerlerine cennet yapraklarından üst üste yapıştırmaya başladılar. Rableri de o ikisine kınama ve azarlama üslubuyla şöyle buyurdu: “Ben size bu iki ağacın meyvesinden yemeyi yasakladım mı? Muhakkak ki lanetli şeytan sizin için apaçık bir düşmandır, demedim mi? Sana verdiğim cennet ağaçları yetmedi mi de bu ağaçtan yedin?” Adem: “Evet, izzetine yemin ederim ki yetti. Fakat senin mahlukatından herhangi birinin, senin adına yalan yere yemin edeceğini zannetmiyordum.” dedi. Yüce Allah buyurdu ki: “İzzetim hakkı için, seni mutlaka yeryüzüne indireceğim. Bundan sonra geçimini meşakkatle temin edeceksin.”

لَنَا وَتَرْحَمْنا لَكُنَّا مِنَ الْخَاسِرِينَ (23) قَالَ اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ (24) قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ- وَفِيهَا تَمُوتُونَ- وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ- (25) يَا بَنِي آدَمَ- قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُؤَارِي سَوَاتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسٌ لِلتَّقْوَى ذَلِكَ خَيْرٌ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ يَتَذَكَّرُونَ- (26) يَا بَنِي آدَمَ- لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ- كَمَا أَخْرَجَ- أَبَوَيْكُمْ- مِنَ الْجَنَّةِ- يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوَاتِهِمَا إِنَّهُ يَرَاكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ- أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ- (27) وَإِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً- قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا آبَاءَنَا وَاللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا قُل- إِنَّ اللَّهَ- لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ- أَنْتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ (28) قُل- أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ- عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ- مُخْلِصِينَ لَهُ- الدِّينَ- كَمَا بَدَأَكُمْ- تُعُودُونَ (29) قَرِيبًا هَدَى وَقَرِيبًا حَقٌّ عَلَيْكُمْ- الصَّلَاةُ- النَّهْيُ- الْحُجُودُ الشَّيَاطِينَ- أَوْلِيَاءَ- مِنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ (30)

23) Dediler ki: “Rabbimiz biz nefsimize zulmettik bizi başıslamaz, bize merhamet etmezsen muhakkak ki hüsrana uğrayanlardan oluruz.”

24) Buyurdu ki: “Kiminiz kiminize düşman olarak inin. Yeryüzünde belli bir süreye kadar yerleşme ve geçim vardır.”

25) Buyurdu ki: “Orada yaşayacaksınız ve orada öleceksiniz, yine oradan çıkarılacaksınız.”

26) Ey Ademoğulları, sizin avret yerlerinizi örtecek bir elbise ve size süslenilecek giysi indirdik. Takva elbisesi var ya, işte bu daha hayırlıdır. İşte bu Allah'ın ayetlerindendir; umulur ki öğüt alırlar.

27) Ey Ademoğulları! Şeytan ana-babanızın avret yerlerini kendilerine göstermek için elbiselerini sıyrarak onları cennetten çıkardığı gibi sakın sizi de fitneye düşürmesin! Çünkü gerçekten o ve taraftarları sizi sizin onları göremeyeceğiniz yerden görürler. Muhakkak ki biz şeytanları iman etmeyenlerin velileri kıldık.

28) Onlar bir hayasızlık yaptıkları zaman: “Biz atalarımızı bunun üzerinde bulduk. Allah da bize bunu emretti!” derler. De ki: “Allah elbette ki hayasızlığı emretmez. Allah hakkında bilmediğiniz bir şeyi mi söylüyorsunuz!?”

29) De ki: “Rabbim adaleti emretti. Her secde yerinde yüzlerinizi doğrultun ve dini yalnız kendisine has kılarak O'na dua edin. Başlangıçta sizi yarattığı gibi döneceksiniz.”

30) O, kimini hidayete erdirdi kimi de sapıklığı haketti. Çünkü onlar Allah'ı bırakıp şeytanları veliler edindiler. Buna rağmen kendilerini doğru yolda sanırlar.

23) Adem ile eşi Havva'dan bir takım kelimeler belleyip hatırlarak dediler ki: “Ey Rabbimiz biz kendimize zulmettik. Eğer bizi başıslamaz ve bize merhamet etmezsen muhakkak ki hüsrana uğrayanlardan oluruz.” Böylece hatalarını itiraf ederek tevbe ettiler ve Allah'tan mağfiret ve rahmet istediler. Allah da onların tevbesini kabul etti.

24) Allah, Adem'e şöyle buyurdu ki: “Bütün dünya düşman olarak cennetten yeryüzüne inin. Yeryüzünde sizin için ölüncüye, kıyamet kopuncaya kadar yerleşme, faydalanma ve geçim vardır.”

25) Allah buyurdu ki: “Yeryüzünde yaşayacaksınız ve orada ölüp kabre gömüleceksiniz, amellerinizin karşılığını almak için yine oradan çıkarılacaksınız.”

Allah, Adem'i yeryüzünde halife olmak için yaratmıştı. Adem tevbe ettikten sonra yeryüzüne indirilmiştir. Suçunun cezası olarak indirilmiştir. Allah Adem'in işleyeceği suça ceza olarak değil de ilahi takdir gereği onu halifelik görevini yapmak amacıyla yeryüzüne indirmiştir. İblis, işlediği suçtan dolayı tevbe etmedi, bilakis emre itiraz etti, kibirlilik gösterip yüz çevirdi. Bu yüzden küfre girdi. Adem ise hata etti, hatasını anlayıp tevbe etti. Bu yüzden küfre girmedi.

26) Ey Ademoğulları, sizin avret yerlerinizi örtecek iç elbise ve size süslenilecek elbise, kılık kıyafet gibi bir dış giysi indirdik. Takva ve Allah korkusu elbisesi var ya, işte bu kişinin süslediği elbiseden daha hayırlıdır. Çünkü iç temizliği dış güzellikten daha önemlidir. Allah korkusuna sahip olan kimse avret yerlerini namahremlerine karşı örter, kin, haset gibi kötülükleri defeder, haya, iffet ve vakar gibi yüce değerleri korur. İşte onlara bu elbiseleri vermek, Allah'ın kullarına karşı lütuf ve merhametini gösteren büyük ayet, delil ve alametlerindendir; umulur ki bu nimetleri hatırlayıp öğüt alırlar da Allah'a şükrederler.

27) Ey Ademoğulları! Şeytan ana-babanızın avret yerlerini kendilerine göstermek için elbiselerini sıyrarak, bütün hissi ve manevi faziletlerden yoksun bırakarak onları aldatıp o yasak ağaçtan yemeleri suretiyle cennetten çıkardığı gibi sakın sizi de sapıtıracak fitneye düşürmesin! Bir takım batıl kıyaslar yapılarak kadınların başlarını açmanın caiz olduğunu, bayanlarla tokalaşmakta bir sakınca olmadığını satın aldığı kimseler vasıtasıyla söyletmesin. Çünkü gerçekten şeytan ve ordusu sizin kendisini göremeyeceğiniz bir taraftan sizi görür. O sizi pusuda gözetlemektedir. Onun hile ve tuzağından sakının. Çünkü düşman, görünmeyen bir taraftan geldiğinde daha şiddetli ve daha korkulu olur. Muhakkak ki biz şeytanları iman etmeyen müşrik ve kâfirlerin velileri, yardımcıları ve arkadaşları kıldık.

28) Müşrik ve kâfirler çıplak olarak Ka'be'yi tavaf etmek gibi bir kötülük ve hayasızlık yaptıkları zaman mazeret olarak şöyle derler: “Biz atalarımızı bu yol üzerinde bulduk. Biz onlara tabi olan kimseleriz. Allah da bize elbiselerden soyunmayı, çıplak olarak Ka'be'yi tavaf etmeyi emretti!?” Çünkü içinde Allah'a isyan ettiğimiz elbiselerle nasıl Ka'be'yi tavaf ederiz!?” Ey Muhammed! Müşriklere de ki: “Allah noksan sıfatlardan münezzehtir. Allah elbette ki kullarına hayasızlığı, çirkin fiilleri ve kötü hasletleri emretmez. Allah'a karşı yalan söyleyerek O'nun hakkında bilmediğiniz bir şeyi mi söylüyorsunuz!?” Bilgisizce ve doğru düşünmeksizin çirkin fiili ona mı nisbet ediyorsunuz!?”

29) Ey Muhammed! Müşriklere de ki: “Rabbim adaleti ve doğruluğu emretti. Her secde yerinde yüzlerinizi doğrultun, bütün benliğinizle Allah'a yönelin ve dini yalnız kendisine has kılarak O'na dua edin. İbadet ve itaati O'na tahsis ederek Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde kulluk ediniz. O'na hiçbir konuda şirk koşmayınız. Başlangıçta sizi topraktan yarattığı gibi yine toprağa döneceksiniz.”

30) Allah, sizden samimi ve ihlaslı olan bir grubu hidayete erdirdi, samimi ve ihlaslı olmayan, şirk, küfür ve günaha ısrar eden bir başka grup da sapıklığı haketti. Çünkü onlar Allah'ı bırakıp şeytanları veliler edindiler. Bu yüzden Allah onları sapıttı. Allah, dilediğini yapar, O yaptığından sorumlu tutulmaz. Buna rağmen onlar kendilerinin doğru ve aydınlık yolda olduklarını zannederler.

مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا

إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (31) قُلْ مَنْ

حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ-

وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ

آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةٌ يَوْمَ-

الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ تُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ

يَعْلَمُونَ (32) قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي

الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ-

وَالْأَنفُسَ وَالْيَعْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ-

تُشِيرُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا

وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ-

(33) وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ

لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ

(34) يَابَنِي آدَمَ- إِنَّمَا يَأْتِيَكُمْ رُسُلٌ

مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي فَمَنْ اتَّقَى

وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

(35) وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا

عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا

خَالِدُونَ (36) فَمَنْ أَظْلَمُ- مِمَّنْ-

إِفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ

أُولَئِكَ أَنْتُمْ عَنِ النَّارِ أَنْ تَكُونُوا

فِيهَا أَنْ تَكُونُوا مِنْ كَاذِبِينَ

فَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا

عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا

خَالِدُونَ (36) فَمَنْ أَظْلَمُ- مِمَّنْ-

إِفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ

أُولَئِكَ أَنْتُمْ عَنِ النَّارِ أَنْ تَكُونُوا

فِيهَا أَنْ تَكُونُوا مِنْ كَاذِبِينَ

فَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا

عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا

خَالِدُونَ (36) فَمَنْ أَظْلَمُ- مِمَّنْ-

إِفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ

أُولَئِكَ أَنْتُمْ عَنِ النَّارِ أَنْ تَكُونُوا

فِيهَا أَنْ تَكُونُوا مِنْ كَاذِبِينَ

فَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا

عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا

خَالِدُونَ (36) فَمَنْ أَظْلَمُ- مِمَّنْ-

إِفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ

أُولَئِكَ أَنْتُمْ عَنِ النَّارِ أَنْ تَكُونُوا

فِيهَا أَنْ تَكُونُوا مِنْ كَاذِبِينَ

فَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا

عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا

خَالِدُونَ (36) فَمَنْ أَظْلَمُ- مِمَّنْ-

إِفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ

أُولَئِكَ أَنْتُمْ عَنِ النَّارِ أَنْ تَكُونُوا

فِيهَا أَنْ تَكُونُوا مِنْ كَاذِبِينَ

31) Ey Ademoğulları, her mescid yanında ziynetlerinizi alın. Yişiniz, içiniz fakat israf etmeyiniz. Çünkü O israf edenleri sevmez.

32) De ki: "Allah'ın kulları için çıkardığı ziyneti ve temiz rızıkları kim haram kılmuş?" De ki: "Bunlar dünya hayatında iman edenler içindir, kıyamet gününde ise yalnız onlardır." İşte biz ayetleri bilenler için böyle açıklıyoruz.

33) De ki: "Rabbim ancak hayasızlıkları, onlardan hem açık olanı, hem de gizli olanı, her türlü günahı, haksız yere isyanı, hakkında hiçbir delil indirmede bir şeyi Allah'a ortak koşmanızı ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kılmuştur."

34) Her ümmet için bir ecel vardır. Onların ecelleri gelince ne bir an ertelenirler ne de öne alınırlar.

35) Ey Ademoğulları size içinizden ayetlerimi haber veren rasuller geldiğinde her kim sakınır ve düzeltirse onlar için korku yoktur, onlar üzülecek değillerdir.

36) Ayetlerimizi yalanlayanlar ve onlara karşı büyüklemler var ya; işte onlar ateş halkıdır ve orada daimi kalıcıdır.

37) Allah'a bir yalanı iftira edenden veya O'nun ayetlerini yalanlayanlardan daha zalim kim olabilir? Onlara ki-taptaki nasipleri erişecektir. Nihayet elçilerimiz ruhlarını almak için kendilerine gittiklerinde onlara diyecekler ki: "Allah'tan başka ibadet ettikleriniz nerede?" "On-lar bizden uzaklaştılar." diyecekler de gerçekten de kâ-fir olduklarınıza dair kendi aleyhlerine ikrar ve itiraf edeceklerdir.

31) Ey Ademoğulları, her türlü namaz ve oruç sırasında elbiselerinizin en iyilerini giyiniz, fakat israf etmeyiniz. Çünkü O israf edenleri sevmez. 32) De ki: "Allah'ın kulları için çıkardığı ziyneti ve temiz rızıkları kim haram kılmuş?" De ki: "Bunlar dünya hayatında iman edenler içindir, kıyamet gününde ise yalnız onlardır." İşte biz ayetleri bilenler için böyle açıklıyoruz. 33) De ki: "Rabbim ancak hayasızlıkları, onlardan hem açık olanı, hem de gizli olanı, her türlü günahı, haksız yere isyanı, hakkında hiçbir delil indirmede bir şeyi Allah'a ortak koşmanızı ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kılmuştur."

34) Her ümmet için bir ecel vardır. Onların ecelleri gelince ne bir an ertelenirler ne de öne alınırlar. Ey Allah'ın emirlerine muhalefet eden müşrikler! Allah'ın azabı gelmeden Muhammed'e ve getirdiklerine iman edin. 35) Ey Ademoğulları, ey milletler! Eğer size içinizden ayetlerimi, hükümlemleri ve emirlerimi haber veren, açıklayan rasuller geldiğinde sizden her kim itaat etmek ve haram kılınanları terketmek suretiyle Rabbinden korkup sakınır ve amellerini Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde düzeltirse onlar için ahirette herhangi bir korku yoktur, onlar cennette elde edecekleri nimetler sonucu dünyada iken kaybettiklerine üzülecek de değillerdir.

36) Nebi ve rasullerimiz vasıtasıyla gelen ayetlerimizi bile bile yalanlayanlar ve ona iman etmeyi gururlarına yediremeyenler var ya; işte onlar ateş halkıdır ve cehennemde ebedi olarak kalıcıdır. Oradan asla çıkamazlar.

37) Allah'a eş, çocuk isnad ederek, haram kılmağı şeyi haram kıldı diyerek bir yalanı bile iftira edenden veya O'nun nebi ve rasulleri vasıtasıyla indirilmiş ayetlerini yalanlayanlardan daha zalim, çirkin ve âdi kim olabilir? Levh-i Mahfuz'da onlar için yazılan ve takdir edilen ecel ve rızıklardan, hayır ve şerden paylarını alacaklardır. Nihayet elçilerimiz olan ölüm melekleri ve yardımcıları ruhlarını almak için kendilerine gittiklerinde onlara susturmak ve kınamak amacıyla diyecekler ki: "Allah'tan başka ibadet ettikleriniz ilahlar nerede? Onları çağırın da sizi azaptan kurtarsın!" Yalancı bedbahtlar içinde bulundukları hüsrana ve ziyan sebebiyle, hasret ve itiraf yoluyla şöyle diyecekler: "Onlar bizden uzaklaştılar, bizi terkettiler. Onların ne faydalarını ne hayırlarını umuyoruz." Gerçekten de kâfir ve sapık olduklarına dair kendi aleyhlerine ikrar ve itiraf ederek şahitlik edeceklerdir.

38) Yüce Allah ayağellerini yalamlayan, bile deniz Allah'a nura edip
kelimeler misir kırkarakıdır ve ettiğünler dula simmetlerle birle
bir grup edip giridukce önceki kardeşlerini, yoldasları lanelleri
lanelleri olarak şıylı verdiler. "Eyyüzzurrahıdunı ettiğünler. Adıdın şı
kendilerini şıptıgün liderler ve başkaları lıkkında. "Ey Rabbin
gönderdik. "Eyyüzzurrahıdunı ettiğünler. Adıdın şı
onlar sebep oldular." derler. Yüce Allah: "Liderler ben lıkkında
oldukları hem de liderleri taklit etdikleri için nader ve tabirler
Dolayısıyla onlar için kat kat azap istiyorsunuz."

43) Biz onların sinelerinde kinden her ne varsa söküp atmışsızdır. Altlarından nehirler akar. Derler ki: “Allah’a hamdolsun ki bizi buna iletti. Allah bize hidayet vermeseydi bunu bulamazdık. Andolsun ki Rabbinizin rasulleri hak ile geldiler.” Onlara: “İşte bu, yaptıklarınıza karşılık mirasçı olduğunuz cennettir!” diye seslenilir.

38) Yüce Allah'ı yücelten, yalanlayan, bile bile Allah'ı iftira eden bu kişilere kıyamet günü şöyle der: “Cin ve insanlardan sizden önce kâfir ve küfür işleyen kâfir ve günün kâfir olan şimmetlere birtakım cehennem ateşine girin. Orada ebedi bir şekilde kalacaksınız.” Onlardan bir grup ateşe girdükçe önceleri kâfirleşlerini, yoldaşlarını lanetler. Çünkü onların yüzünden dalâlete düşmüşlerdi. Tabi olanlar önderleri bilip önderler şâyed derler: “*İnşâ Allahu şerretü fîküm. Adhâb şîze lan etsin.*” Nihayet hepsi birbiri ardınca ateşe toplanınca tabi olanlar, kendilerini sapıtıran liderleri ve başkalarını hakkında: “*Ey Rabbimiz bizi senin yolundan işte bunlar sapıttı, şeytana itaatı bunlar bize süslü gösterdi, bunları bizi doğru yoldan alıttı.*” derler. Onları büyük bir lanetle rahmetinden kov. Çünkü bizim kâfir olmamıza onlar sebep oldular.” derler. Yüce Allah: “*Liderleri ben kâfirleri sapıttıkları hem de diğerlerini sapıttıkları için, tabiler de hem kâfir oldukları hem de liderleri takip ettikleri için her birine her birine bir kat fazla azap vardır, fakat siz o azabın şiddetini bilmezsiniz. Dolayısıyla onlar için kat kat azap istiyorsunuz.*”

Bu ayet bize kabir sorgusunun ve kabir azabının var olduğunu bildirmektedir.

43) Biz onların aralarında sevgi ve şefkatten başka bir şey bulunmaması için kalplerini haset ve kinden temizledik. Kalplerinde, birbirlerine karşı herhangi bir kin ve haset olmaksızın cennete girerler. Onların içinde bulundukları nimetlerin artması için, köşklarının ve ağaçlarının altından sudan, süten, şaraptan ve kanlıksız nehirler akar. Onlar iman etmedikleri takdirde gireceği cehennemdeki yerlerini görünce şöyle derler: “Allah’a hamdolsun ki bizi cehennemden kurtardı ve bu büyük nimetleri elde etmeye muvaffak kıldı. Allah bize hidayet ve başarı nasip etmeseydi biz bu saadete ulaşamazdık. Andolsun ki Rabbimizin rasulleri Allah’tan bize getirdikleri haberlerde doğruyu söylemişlerdir.” Melekler onlara: “İşte bu, dünyada iken işlemiş olduğunuz iyi amellere karşılık, Allah’ın lütfu ve rahmeti ile mirasçı olduğunuz cennettir!” diye seslenir.

وَتَادَى أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ
قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ
وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا تَعَمْ-
قَاتِلْهُمْ مُؤَدَّدٌ- بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى
الظَّالِمِينَ- (44) الَّذِينَ- يَصُدُّونَ عَنْ-
سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ
كَافِرُونَ- (45) وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ- وَعَلَى
الْأَعْرَافِ- رِجَالٌ- يَغْرِفُونَ- كُلًّا بِسِيْمَاهُمْ
وَتَادُوا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ-
لَمْ- يَدْخُلُوهَا وَهُمْ- يَطْمَعُونَ- (46) وَإِذَا
صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ
قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ-
(47) وَتَادَى أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ- رِجَالًا
يَغْرِفُونَهُمْ- بِسِيْمَاهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَى
عَنْكُمْ- جَمْعُكُمْ- وَمَا كُنْتُمْ- تَسْتَكْبِرُونَ-
(48) أَهْؤُلَاءِ- الَّذِينَ- أَقْسَمْتُمْ لَا يَتَّٰلَهُمْ-
اللَّهُ بِرَحْمَةٍ- ادْخُلُوا الْجَنَّةَ- لَا خَوْفٌ-
عَلَيْكُمْ- وَلَا أَنْتُمْ- تَحْزَنُونَ- (49) وَتَادَى
أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا
عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ قَالُوا
إِنَّ- اللَّهَ- حَرَّمَهَا عَلَى الْكَافِرِينَ- (50)
الَّذِينَ- اتَّخَذُوا دِينَهُمْ- لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمْ
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ- نَسَاءُهُمْ كَمَا نَسُوا
لِلْآلَاءِ- يَوْمَئِذٍ- هَذَا- وَمَا كَانُوا بِآثَاتِهِ

44) Cennetlikler cennete, cehennemlikler de cehenneme girdikten sonra cennetlikler, sevinç ve memnuniyetlerini ifade etmek, onların kederlerini artırmak için cehennemliklere seslenirler. “Gerçekten biz Rabbimizin, nebi ve rasulleri vasıtasıyla bize vaadettiği nimetleri ve ikramları doğru bulduk; siz de Rabbinizin size vaadettiği rezillik, horluk ve azabı gerçek buldunuz mu?” Cehennem ehli de: “Evet, onu gerçek bulduk.” derler. Bu iki grup arasındaki bir münadi, tellal: “Allah’ın laneti insanları Allah’ın rızasına ve cennetine ulaştıran İslam yolundan meneden ve onun sapıtılmasını isteyen müşrik, kâfir ve zalimlerin, kısacası O’na karşı haksızlık eden herkesin üzerine olsun.” diye seslenir.

45) Cehennem ehlini oluşturan bu zalimler, dünyada insanları Allah yolundan, Allah’ın dinine tabi olmaktan alıkoyanlar, hiç kimsenin İslam’a girmemesi için yolun dosdoğru olmayıp eğri olmasını, kendi fesatları içinde dönerlerken onlarla beraber İslam’ın da eğilip bükülmesini isteyenlerdir. Onlar ahirette Allah’la karşılaşmayı yalanlayıp inkâr edenlerdir.

46) Bu iki grup arasında bir perde, kapılı bir sur vardır. Bu sur, cehennem ehlinin cennete girmesine engel olur. Bu surun üzerindkiler cennetlik ve cehennemliklerden herbirini Allah’ın üzerine koyduğu âlâmetle tanırlar. Cehennem ehlini yüzlerinin siyahlığından, cennet ehlini de yüzlerinin beyazlığından tanırlar. Sevaıpları ve günahları eşit olan, sevaıpları cehenneme girmeye günahları ise cennete girmeye engel olan A’raf ehli cennet ehlini gördüklerinde onlara: “Selamun aleykum.” diye seslenirler. A’raf ehli cennete girmeyi istedikleri halde oraya giremezler, fakat cennete girmeye umutludurlar. Bunlar, Allah haklarında hüküm verinceye kadar orada sur üzerinde tutulurlar. Allah’ın hükmetmesi sonucu onlar da cennete gireceklerdir.

47) A’raf ehlinin gözleri kendi iradeleri dışında cehennem ehli tarafına döndürölünce, yani onlara bakınca, onları yüzlerinin kararmış, gözleri fırlamış ve her taraftan azabın kuşatmış olduğunu görürler. Şöyle seslenirler: “Ey Rabbimiz bizi zalimler topluluğuyla birlikte bulundurma! Bizi cehennemden azabından koru!”

48) A’raf ehli, simalarından tanıdıkları cehennem ehline kınama üslubuyla derler ki: “Dünyada iken mal biriktirmeniz, savaşmak için adam toplamanız ve iman etmeyi kibrinize yedirmemeniz size ne fayda sağladı?”

49) “Dünyada kendileri ile alay ettiğiniz ve Allah onları rahmetine erdirmeyecek, cennete sokmayacak diye yemin ettiğiniz kimseler, bu zayıf mü’minler miydi?” A’raf ehli cennet ehline de şöyle derler: “Ey iman edenler! Kâfirlerin burunları yere sürte sürte girin cennete, sizin için orada hiçbir korku ve tasa yoktur; son derece sevinçli ve tam bir ikram içerisinde devamlı kalın. Siz cennette elde edeceğiniz nimetlerden ötürü dünyada iken kaybettiklerinize üzülecek de değilsiniz.”

50) Kıyamet gününde her iki grubun yerleşmesinden ve ortalığın sakinleşmesinden sonra cehennemlikler cennetliklere: “Bize biraz su ya da Allah’ın size rızık olarak verdiği diğer içeceklerden verin de onunla ateşin ve susuzluğun hararetini giderelim. Şüphesiz susuzluk bizi öldürüyor!” diye seslenirler. Cennetlikler de en yakın akrabaları da olsa: “Allah cennetin yiyeceklerini ve içeceklerini kâfirlere yasakladı. Size bir iyilik yapamayız.” derler.

51) Cehennem ehli olan müşrik, kâfir ve zalimler, dünyada iken Allah’ın dinini bir eğlence ve bir oyun edinirlerdi. Dünya hayatı, geçici yaldızları ve öldürücü şehvetleri ile onları aldatmıştı. İşte dünyanın, dünya halkına karşı durumu budur. Aldatır ve zarar verir. Hile yapar ve yıkar. Onlar, bu günleriyle karşılaşacaklarını unuttukları, yani bugüne ulaşmak için iman edip salih amel işlemeyi terk ettikleri, önemsemedikleri, ayetlerimizi inkâr edip yalanladıkları ve onlarla alay ettikleri gibi biz de bugün onları azap içinde unuturuz. Ebedi olarak orada kalırlar. Şüphesiz Allah unutmak gibi eksik sıfatlardan münezzehtir. Allah bunlara unuttuğu kimseler gibi muamele eder. Zira Allah’ın ilminden hiçbir şey hariç değildir. Allah hiçbir şeyi unutmaz.

44) Cennetlikler de cehennemliklere: “Rabbimizin bize vaadettiğini gerçek bulduk; siz de Rabbinizin vaadettiğini gerçek buldunuz mu?” diye seslenirler. Onlar da: “Evet.” derler ve bir münadi: “Allah’ın laneti zalimlerin üzerine olsun.” diye seslenir.

45) Onlar ki Allah yolundan alıkoyanlar, onu eğiltmek isteyenlerdir. Onlar ahireti de inkâr ederlerdi.

46) Onların arasında perde vardır ve a’raf üzerinde hepsini yüzlerinden tanıyan adamlar vardır. Cennet ehline: “Selamun aleykum.” diye seslenirler ki bunlar unutulmamakla birlikte henüz oraya girememişlerdir.

47) Gözleri ateş halkına çevrildiği zaman da: “Rabbimiz bizi zalimler topluluğuyla birlikte bulundurma!” derler.

48) A’raf halkı simalarından tanıdıkları adamlara derler ki: “Topladıklarınızın ve kibirlenmenizin size bir faydası olmadı.”

49) “Bunlar mıydı kendilerini Allah’ın rahmetine erdirmeyeceğine yemin ettiğiniz kimseler? Girin cennete, sizin için hiçbir korku yoktur; siz üzülecek de değilsiniz.”

50) Cehennemlikler cennetliklere: “Bize biraz su ya da Allah’ın size verdiği rızıktan aktarın!” diye nida ederler. Onlar da: “Allah bunları kâfirlere haram kılmıştır.” derler.

51) Onlar ki dinlerini bir eğlence ve bir oyun edinirlerdi de dünya hayatı kendilerini aldatmıştı. Onların bu günleriyle kavuşacaklarını unuttukları ve ayetlerimizi yalanladıkları gibi biz de bugün onları unuturuz.

وَلَقَدْ جِئْنَاهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَى

عِلْمٍ هُذًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (52)
 هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي
 تَأْوِيلَهُ يَقُولُ الَّذِينَ بَسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ
 جَاءَتْ رُسُلُنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ
 شُفَعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ
 غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ قَدْ خَسِرُوا
 أَنْفُسَهُمْ وَصَلَّى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ
 (53) إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
 السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ
 اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ
 النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ
 وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ
 الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ
 الْعَالَمِينَ (54) ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا
 وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ (55) وَلَا
 تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا
 وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَةَ اللَّهِ
 قَرِيبٌ مِنْ الْمُحْسِنِينَ (56) وَهُوَ
 الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ
 رَحْمَتِهِ حَتَّى إِذَا أَقْلَبَ سَحَابًا ثِقَالًا
 سُقْنَاهُ لِبَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَنْزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ
 فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ كَذَلِكَ

52) Andolsun biz onlara kitap gönderdik onu ilimle açıkladık ki iman eden bir topluluğa hidayet ve rahmettir.

53) Onlar sadece onun tevilini mi gözetiyorlar? O'nun tevilinin geleceği gün daha önce onu unutanlar diyecekler ki: "Gerçekten de Rabbimizin rasulleri bize hak-
 kı getirmişler. Şimdi bize şefaathilerden kimse var mı ki bize şefaath etsinler ya da geri döndürülür müyüz ki yaptıklarımızdan başkasını yapsak?" Muhakkak ki onlar kendilerini hüsrana uğratanlardır, uydurmakta oldukları şeyler de onlardan uzaklaşıp kaybolmuştur.

54) Muhakkak sizin Rabbiniz Allah'tır ki altı günde gökleri ve yeri yarattı sonra Arş'a istiva etti. Gündüzi süratle kendisini kovalayan geceyle örten, güneşe, aya ve yıldızlara emriyle başeğdiren O'dur. Dikkat edin, yaratmak da emretmek de yalnız O'na aittir. Alemlerin Rabbi olan Allah ne yücedir!..

55) Rabbinize yalvara yalvara ve gizlice dua edin. Muhakkak O haddi aşanları sevmez.

56) Orası ıslah edildikten sonra yeryüzünde fesat çıkarmayın. Korkarak ve umarak O'na dua edin. Muhakkak Allah'ın rahmeti güzel davrananlara yakındır.

57) Rahmetinin üzerinde rüzgarları müjde olarak gönderen O'dur. Bunlar ağır yüklü bulutları kaldırdığında onları ölmüş bir yere sürükleriz ve bununla oraya su indiririz. Böylece her türlü ürünü çıkarırız. Biz ölülerini de işte böyle çıkarırız, umulur ki ibret alırsınız.

52) Andolsun biz Mekke halkına ilim, yarar ve rahmetle gönderdik onun manalarını ve hükümlerini ilmimizle öyle açıkladık ki eğri bögür olmaksızın dosdoğru bir kitap olarak size geldi. Kur'an, iman eden bir topluluğa hidayet ve rahmettir. Mutluluk ve selamet rehberidir. Kur'an'ın hükmü kıyamete kadar geçerlidir. Kur'an'ın bir harfini bile inkâr etmek, hükümlerinden bazılarının bu çağda uygulanamayacağını söylemek küfürdür, kişiyi İslam milletinden çıkarır.

53) Mekke halkı kendilerine vaad edilen azabın ve işkencenin sonucundan başka bir şey beklemiyorlar. O'nun tevilinin geleceği kıyamet günü daha önce onu unutanlar, dünyada iken Kur'an'la amel etmeyenler diyecekler ki: "Gerçekten de Rabbimizin rasulleri bize hak-
 kı getirmişler, doğru haber vermişler, onların doğruluğunu anladık. Fakat onlara iman edip tabi olmamıştık. Şimdi bize şefaathilerden kimse var mı ki bize şefaath etsinler ya da bizim için dünyaya bir dönüş olur mu ki, işlemiş olduğumuz masiyet ve çirkin amellerden tevbe edelim de onların yerine salih amel işleyelim?" Muhakkak ki onlar kendilerine zarar verdiler. Zira fani olan değersiz dünyayı, baki olan değerli ahirete tercih ettiler. Uydurmakta oldukları putlar da onlardan uzaklaşıp kaybolmuştur. Putların ve ilahların yapacaklarını umdukları şefaath boşa çıktı. Kendilerine hiçbir faydaları olmadı.

54) Muhakkak sizin Rabbiniz, sahibiniz, efendiniz, yaratıcınız kendisine ibadet ettiğiniz Allah'tır. Allah, dünya günleri ile altı günlük bir zaman içerisinde gökleri ve yeri yoktan yarattı sonra şanına layık bir şekilde yedi göklerin üstünde bulunan Arş'a istiva etti. Gündüzi süratle kendisini kovalayan geceyle örten, aydınlığını gideren, güneşe, aya ve yıldızlara kudreti, dilemesi ve emriyle hükmüne boyun eğdiren O'dur. Dikkat edin, iyi bilin ki yoktan yaratmak da emretmek ve hüküm vermek de yalnız O'na aittir. Kâinata yalnız O'nun hükmü geçerlidir. Kullara düşen O'nun hükümlerine kayıtsız şartsız teslim olmaktır. Alemlerin Rabbi, yaratıcısı, efendisi, sahibi olan Allah ne yüce ve ne şerefli!..

İmam Malik şöyle dedi: "İstiva malumdur. Keyfiyeti meçhuldür, ona inanmak farzdır. Onun hakkında soru sormak bid'attir." İmam Ahmed de şöyle der: "Sıfatlarla ilgili haberler, bir şeye benzetilmeden ve inkâr edilmeden, nasıl gelmişse öyle devam eder. Nasıl ve niçin böyledir diye sorulmaz. Biz, Allah nasıl dilerse, o şekilde Arş üzerinde olduğuna inanırız. O, hiçkimsenin anlatamayacağı ve tarif edemeyeceği bir şekilde, dilediği gibi Arş'a istiva etmiştir. Biz ayet ve hadisleri okur, onlarda olanlara inanırız. Sıfatların nasıllığı hususunu Allah'ın ilmine havale ederiz." Kurtubi şöyle der: "Selef-i salihinden hiç kimse, Allah'ın Arş'a hakikaten istiva ettiğini inkâr etmemiştir. Ancak istivanın nasıl olduğunu bilememişlerdir. Çünkü onun hakikati bilinmez."

Kurtubi şöyle der: "Allah isteseydi gökleri ve yeri altı günde değil de bir anda yaratırdı. Fakat O, kullarına işlerinde aceleci olmamalarını öğretmek istedi."

55) Rabbiniz olan Allah'a yalvara yakara, huşu içerisinde boyun eğerek gizlice dua edin. Şüphesiz Allah, avurdunu çatlatmak ve sesini yükseltmek suretiyle duada haddi aşanları, kendisine yaklaşmak için bir takım kimseleri aracı kılanları, caiz olmayan şeyleri isteyenleri sevmez, onları cezalandırır. Gerçekten siz ne sağıra ne de yanınızda olmayan birine dua ediyorsunuz. Allah gizli açık herşeyi işitir.

56) Allah, nebi ve rasuller göndermek suretiyle yeryüzünü ıslah ettikten sonra, siz orada şirk, küfür ve günah işleyerek fesat çıkarmayın. Azabından korkarak ve rahmetini umarak O'na dua edin. Tüm ibadetleri O'na yapın. O'na hiçbir şeyi şirk koşmayın. Muhakkak Allah'ın rahmeti onun emirlerine sarılan ve yasakladıklarını bırakan itaatlı kullara yakındır.

57) Rahmetinin üzerinde rüzgarları yağmurların müjdecisi olarak gönderen O'dur. Nihayet rüzgarlar yağmur dolu bulutları yüklediğinde, o bulutları bitkisiz, çorak, ölü bir arazi üzerine gönderip yağmur indiririz. Böylece o yağmurla orada her türlü ürünü, meyveyi bitiririz. İşte böyle ölü topraktan çeşitli bitkiler çıkardığımız gibi, ölülerini de kabirlerinden çıkaracağız. Belki bundan ibret alır da iman edersiniz.

أَبْلَغَكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ تَاصِيحٌ
 أَمِينٌ۔ (68) أَوْعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ
 مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ
 وَادُّكْرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ
 قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَسْطَةً
 فَاذْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ۔
 (69) قَالُوا أَجِئْنَا لِنُعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ
 وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا قَاتِلًا يَمَّا
 تَعْبُدُونَا إِنَّ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ (70)
 قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ
 وَغَضَبٌ أَتُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءِ
 سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ اللَّهُ
 بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ فَانْتَظِرُوا إِنِّي
 مَعَكُمْ مِنْ الْمُنْتَظِرِينَ۔ (71)
 فَأَنجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
 وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بَايَاتِنَا وَمَا

كَلِمَاتُكَ مُؤْمِنٌ (72) وَاللَّهُ رَاسِدٌ. Râsîdullah, bu se-
kenti sine çağırıldığım şey hakkında size nasihat edicim, sizin
muhtemelen misal gördüğünüz gibi yolumu çalıyor. Bu yolumu
kişiyi, sizi, Allah'tan, Allah'tan, Allah'tan söylemiyorum
yolum. Ben sadece Allah'ın emirlerini size bildiriyorum.
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقْوَاهُ ۖ وَاللَّهُ شَدِيدُ
الْعِقَابِ. “Öğünce sonra bir müddetlik Hakk'ın karşısına çıktın ve a-
lamak ve O'nun arzusunda korkmak için Rabbinizden izin al-
dın. Her şeyi Allah'ın emirleri ile yaptın. Her şeyi şirk, küfür ve
yeryüzünde halifelerle yaptın. Size varulmuştu, geri sıkıyordu, beden
düşünün. Hakk'ın emri, Hakk'ın emri, Hakk'ın emri.”
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقْوَاهُ ۖ وَاللَّهُ شَدِيدُ
الْعِقَابِ (73) وَاللَّهُ رَاسِدٌ. Râsîdullah, bu se-
kenti sine çağırıldığım şey hakkında size nasihat edicim, sizin
muhtemelen misal gördüğünüz gibi yolumu çalıyor. Bu yolumu
kişiyi, sizi, Allah'tan, Allah'tan, Allah'tan söylemiyorum
yolum. Ben sadece Allah'ın emirlerini size bildiriyorum.

68) “Size Rabimin risaletini tebliğ ediyorum. Ben sizin için güvenilir bir nasihatçıyım.”

69) “Sizi uyarmak için Rabbinizden içinizden bir adama zikir gelmesine mi şaşırdınız? Düşünün ki O sizi Nuh kavminden sonra halifeler kıldı, size yaratılışa genişlik verdi. O halde Allah’ın nimetlerini düşünün, umulur ki kurtuluşa erersiniz.”

70) Dediler ki: “*Sen bize yalnızca Allah’a ibadet etmemiz ve atalarımızın ibadet etmekte olduklarını terketmemiz için mi geldin? O halde doğru kimselerden isen bize vaad ettiğin şeyi getir!*”

71) Dedi ki: *Andolsun gerçekten de size Rabbinizden bir azap ve gazap gelecektir. Allah 'ın, haklarında hiçbir delil indirmedığı, sizin ve atalarınızın onları adlandırdığı isimler hakkında mı benimle tartışıyorsunuz? O halde bekleyin. Muhakkak ben de sizlerle beraber bekleyenlerdenim.*”

72) Ardından onu ve onunla beraber olanları katımızdan bir rahmet ile kurtardık. Ayetlerimizi yalanlayarak iman etmeyenlerin kökünü kestik.

[illegible]

ya yaptıklarınızdan dolayı hesaba çekileceğinizi size haber
ma zikir, seğıt, risalet gelmesine mi şaşırdınız? Allah'ın
teleri oğbebi Nuh kavmini tufan ile helak ettikten sonra sizi
ve kuvvetli kıldı. O halde Allah'ın size verdiği nimetlerini
n eder ve bu imanın gereği olarak salih amel işler de kurtuluşa

70) Hud'un kavmi dediler ki: "Ey Hud! Sen bize yalnızca Allah'a ibadet etmemiz, O'na hiçbir şeyi ortak koşmamamız, Allah'tan başka ibadet edilen tüm sahte ilahları ve tağutları reddetmemiz ve atalarımızın ibadet etmekte olduklarını terketmemiz için mi geldin? Sana ve getirdiklerine iman etmediğimiz takdirde bizi dünyada kum yığınlarıyla ahirette de cehennem azabıyla mı tehdit ediyorsun? O halde doğru kimselerden isen bize vaad ettiğin azabı getir! Yoksa sana asla inanmayız."

71) Hud, kavmine dedi ki: “Andolsun gerçekten de size Rabbinizden bir azap ve gazap gelecektir. Allah’ın, haklarında fayda veya zarar vereceğine dair hiçbir hüccet ve delil indirmedigi, sizin ve atalarınızın hiçbir delile dayanmaksizin onları ilah olarak adlandirdigi, onların fayda ve zarar verebileceklerini iddia ettiigi isimler hakkında mı benimle tartıyorsunuz? O halde Allah’tan gelecek azabı bekleyin. Muhakkak ben de sizlerle beraber sizin başınıza gelecek olanları bekleyenlerdenim.”

72) Ardından Hud'u ve onunla beraber olan mü'minleri katımızdan bir rahmet ile kurtardık. Ayetlerimizi yalanlayarak iman etmeyenlerin kökünü kestik, tek kişi bırakmadık. Hud kavmi inkâr ve yalanlamada ısrar ettiler. Allah da onları yedi gün sekiz gece süren, ortalığı kasıp kavuran, şiddetli, uğultulu debur adlı bir rüzgarla helak etti. Onların artık sadece yurtları görülür. İşte zalimlerin cezası böyledir.

73) Semud kavmine de neseb yönünden kardeşleri olan Salih'i gönderdik. Salih onlara dedi ki: *"Ey kavmim, Allah'ı ibadet edin, O'na hiçbir şeyi şirk koşmayın, tüm taatları reddedin, sizin O'ndan başka ilahınız yoktur! Şüphesiz Rabbinizden size benim risaletimin doğruluğunu gösteren apaçık bir delil ve mucize gelmiştir. İşte Allah'ın düz bir kayadan vastasıyla olarak yarattığı dişi deveye size bir delil ve mucizedir. Onu bırakın da Allah'ın arzında dilediği gibi otlasın ve su içsin. Ona hürmet edin. Sakın ona bir kötülük etmeyin. Çünkü o, Allah'ın bir mucizesidir. Sonra sizi elem verici, can yakıcı, acıklı ve ebedi bir azap yakalar."* Bu azap, devenin ayaklarını kestiklerinde başlarına gelen azaptır.

Bu kabile, babaları Semud b. Amr b. İrem b. Süm b. Nuh olduğundan Semud ismini almıştır. Bu deveyi Salih'in rasullüğüne delil olması için onlar istemişlerdi. Deve onlara gelince de inkâr etmişlerdi. Devenin Allah'a nisbet edilmesi şereflendirmek ve ait kılmak içindir. Yoksa her şey Allah'ın mülküdür.

Tüm nebi ve rasullerin daveti Tövhid'dir. Nebi ve rasuller arasında akide konusunda bir farklılık yoktur. Farklılık kısmi olarak şeriat konusunda olmuştur. Nebi ve rasuller toplumlarını yalnızca Allah'a ibadet etmeye, O'na hiçbir şeyi şirk koşturmamaya, tüm sahte ilahları ve tağutları reddetmeye çağırmışlardır. Kavimlerinin tepkileri de hep aynı olmuştur. Büyük bir kısmı inkâr ettiği için helak olmuştur.

وَاذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا قَاذِرُوا آلَاءَ اللَّهِ وَلَا تَعْنُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ (74) قَالَ الْمَلَائِكَةُ الَّذِينَ اسْتَخْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتُضِعُوا لِمَنْ أَمَنَ مِنْهُمْ اتَّعْلَمُونَ أَنَّهُ صَالِحًا مُرْسِلٌ مِنْ رَبِّهِ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ (75) قَالَ الَّذِينَ اسْتَخْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي آمَنُكُمْ بِهِ كَاذِبُونَ (76) فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَا صَالِحُ إِنَّا بِكَ بَعْدُنَا إِن كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ (77) فَأَخَذْنَاهُمْ بِالرَّجْفَةِ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَائِعِينَ (78) فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولَ رَبِّي وَبَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ (79) وَلَوْ طَا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ (80) إِنَّكُمْ

74) “Düşünün ki Allah Ad’den sonra sizi halifeler yaptı ve sizi yeryüzünde yerleştirdi. Ovalarında köşkler kuruyor, dağlarında evler yontuyordunuz. O halde Allah’ın nimetlerini düşünün de bozguncular olup yeryüzünde taşkınlık yapmayın.”

75) Salih’in kavminin ileri gelenlerinden büyüklük taslayanlar, içlerinden Salih’e ve getirdiklerine iman eden zayıf mü’minlere alay ve eğlence yoluyla dediler ki: “Salih’in gerçekten Rabbi tarafından bize ve size rasul olarak gönderildiğini biliyor musunuz?” Onlar da korkmadan son derece samimi ve kararlı bir şekilde: “Biz gerçekten Salih’e ve onunla gönderilene iman edenleriz. Bu konuda bizim hiçbir şüphemiz yoktur.” dediler.

76) Büyüklemler de mü’minlere dediler ki: “Elbette biz de sizin iman ve tasdik ettiğiniz Salih’in rasullüğünü ve getirdikleri şeyleri inkâr edenleriz!”

77) Salih’in kavminden büyüklemler kâfirler, bu olayın ardından Allah’ın Salih’e verdiği bir mucizesi olan o dişi deveyi gururlarına yediremiyerek ayaklarından kestiler ve yere yatırarak öldürdüler. Rablerinin emirlerine karşı isyan ederek Salih ile alay etmek ve onu aciz düşürmek amacıyla ukala bir şekilde: “Ey Salih, sen gerçekten hak olarak gönderilen rasullerden isen bize vaadettiğin, bizi korkuttuğun azabı getir! Bak, Allah’ın devesini de kestik. Haydi durma, ne yaparsan yap! Eğer gerçekten bir rasulsen bizi tehdit ettiğin azabı getirirsin.” dediler.

78) Bunun üzerine onları şiddetli bir titreme, sarsıntı, deprem yakalaydı. Cumartesi günü sabahı Allah’ın yarattığı uğultu sonucu yurtlarında diz üstü çöke kaldılar, evlerinde hareketsiz sakin ölümler haline geldiler. Onları, göklerde ve yerlerdeki bütün gürültülerin şiddetine eşit bir gök gürültüsü yakaladı da kalpleri parçalandı ve helak oldular.

79) Salih onların helakini ve başlarına geleni gördükten sonra onlardan yüz çevirdi ve düştükleri bu kötü durumdan duyduğu üzüntüyü belirterek cesetlerinin karşısına geçip dedi ki: “Ey kavimim, muhakkak ki ben size Rabbimin risaletini tebliğ ettim, sizi Allah’ın azabından sakındırdım ve size elimden geldiği kadar nasihat ettim; fakat siz öğüt verenleri sevmiyorsunuz. Sizin işiniz, devamlı olarak, nasihatçılara kin gütmek ve düşmanlıkta bulunmaktır. Allah’ın mucize olarak size gönderdiği, iyi davranmanızı istediği deveyi öldürmekle kalmadınız, üstelik Allah’tan size azap göndermesini acele istediniz. Şimdi Allah sizi helak etti. Muradınıza erdiniz mi? Keşke şirk, küfür ve isyanda ileri gitmeyip Allah’a iman etseydiniz de bunlar başınıza gelmeseydi.”

80) Sodom ve Gomore halkına da Lut’u gönderdik. Hani Lut kavmine kınama yoluyla demişti ki: “Sizden önce alemlerden hiç kimsenin hiçbir zaman yapmadığı apaçık bir hayasızlığı mı yapıyorsunuz?”

Lut (a.s.), amcası İbrahim ile birlikte Irak’ın Babil kentinden Ürdün’deki ölü deniz adı da verilen Lut Gölü’nün yakınındaki Sodom ve Gomore halkına rasul olarak gönderilmişti. Lut bu kavimden değildi.

81) “Ey kavimim! Siz gerçekten de Allah’ın sizlere helâl kıldığı kadınlarla meşru bir şekilde cinsi münasebette bulunmayı bırakıp şehvetlerinize uyarak erkeklerle yaklaşıyorsunuz, onlarla Allah’ın caiz kalmadığı cinsel ilişkiye giriyorsunuz. Sizin bu konuda herhangi bir özrünüz de yoktur. Hayır, bilakis siz israf ve her hususta haddi aşan, şehvetperest bir topluluksunuz.”

Bugün Lut’un (a.s.) kavminin yaptığı bu günah malesef çok yaygınlaşmış durumdadır. İnsanlar eşcinsel olmaktan utanmaz hale gelmişler. Hatta bir çok batılı ülkelerde parti, dernek kurmalarına, evlenmelerine bile izin verilmektedir. Bir çok ünlü şarkıcı, artist, devlet adamı eşcinsel olduğunu gizlememektedir. Tıbbın da ilerlemesiyle şekil olarak da kadına benzemek için ameliyat olmaktadır.

74) “Düşünün ki Ad’dan sonra sizi halifeler yaptı ve sizi yeryüzünde yerleştirdi. Ovalarında köşkler kuruyor, dağlarında evler yontuyordunuz. O halde Allah’ın nimetlerini düşünün de bozguncular olup yeryüzünde taşkınlık yapmayın.”

75) Kavminin ileri gelenlerinden büyüklük taslayanlar içlerinden iman edenlere onlarca zayıf bırakılanlara dediler ki: “Salih’in gerçekten Rabbi tarafından gönderildiğini biliyor musunuz?” Onlar da: “Biz gerçekten onunla gönderilene iman edenleriz.” dediler.

76) Büyüklemler de dediler ki: “Elbette biz de sizin iman ettiğiniz şeyi inkâr edenleriz!”

77) Ardından o dişi deveyi kestiler de Rablerinin emirlerine karşı isyan ederek: “Ey Salih, sen gerçekten rasullerden isen bize vaadettiğin şeyi getir!” dediler.

78) Bunun üzerine onları şiddetli bir sarsıntı yakalaydı ve yurtlarında diz üstü çöke kaldılar.

79) O da onlardan yüz çevirerek şöyle dedi: “Ey kavimim, muhakkak ki ben size Rabbimin risaletini tebliğ ettim ve size nasihat ettim; fakat siz öğüt verenleri sevmiyorsunuz.”

80) Lut’u da... Hani kavmine demişti ki: “Sizden önce alemlerden hiç kimsenin yapmadığı hayasızlığı mı yapıyorsunuz?”

81) “Siz gerçekten de kadınları bırakıp şehvetle erkeklerle yaklaşıyorsunuz. Hayır, siz haddi aşan bir topluluksunuz.”

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا
أَخْرِجُوهُمْ مِنْ قَرْيَتِكُمْ أَنْتُمْ أَنْتُمْ
يَتَطَهَّرُونَ (82) فَانْجَبِيَا وَاهْلَا
امْرَأَتَهُ كَاتَتْ مِنْ الْعَاكِرِينَ (83)
وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا قَانِظًا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ (84) وَإِلَى
مَدْيَنَ أَجَاهُمْ يُسْعِيَا قَالَ يَاقَوْمِ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ
جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ
وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ
أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ
إِصْلَاحِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ (85) وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ
تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ
آمَنَ بِهِ وَتَبْغُوهَا عِوَجًا وَادْكُرُوا إِيَّاهُ
كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَتَرْتُمْ وَانظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ (86) وَإِنْ كَانَ
طَائِفَةٌ مِنْكُمْ آمَنُوا بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ
وَلَا تَقَعُ لَهُمْ أَمْنًا وَهُمْ مُشْرِكُونَ

82) Lut, kavminin bu çirkin şillerini kınadığında, onlar birbiriyle şöyle diyerek cevap verdiler: "Lut'u ve onların peşinden giden kavminizi de çıkartın çünkü bunlar çok temiz insanlarmış. Bizim yapmış olduğumuz fiilden uzak duran kimselerdir. Onların burada bulunması bize zararlıdır. Bizim rahat hareket etmemize engel oluyorlar. Bizi rahatsız ediyorlar. Onların bu tavırlarından hoşlanmıyoruz. Derhal bu şehri terketsin. Zaten o bu şehre sonradan gelmişti. Geldiği yere gitsin."

83) Nihayet biz Lut'u ve kendisine iman eden ehlini kızlarını ve mü'minleri kavminin başına inen azaptan kurtardık. Allah onlara gece, kavmin başına azap gelmeden önce bölgeyi terketmelerini emretti; onlar da çıktılar. Daha bölgeyi göremeyecek kadar uzaklaşmamışlardı ki, Allah oranın altını üstüne getirdi. Ancak Lut'un karısı kurtarılmadı. O yurtlarında kalıp helak olanlardan oldu. Çünkü Lut'un karısı kocasına ihanet etti. Allah'a inanmıyordu. Mü'minleri kâfirlere ihbar ediyordu. Lut'un yanına gelen erkek şeklindeki melekleri de kâfir dostlarına ihbar etti.

84) Sodom ve Gomore halkının üzerine çamur ve balçıktan pişirilmiş ve istif edilmiş sağanak halinde taşlar yağdırdık. Azab yağmur gibi başlarına yağdı. Ey insan! Günahkârların sonunun nasıl olduğuna bir bak! Sonları ne hale geldi?! Sonları musibet ve helaktan başka bir şey mi oldu?! Bundan ibret al da aynı suçu işlemeye kalkma!

İslam'da homoseksüellik büyük günahlardan olup, sahibinin taşlanarak veya bir uçurumdan atılarak öldürülmesi gerekir.

85) Medyen'e de nesep bakımından kardeşleri olan Şuayb'ı gönderdik. Şuayb onlara dedi ki: "Ey kavmim, Allah'a ibadet edin, O'na hiçbir şeyi şirk koşmayın, tüm sahte ilahları ve tağutları reddedin, sizin O'ndan başka ilahınız yoktur! Şüphesiz Rabbinizden size benim risaletimin doğruluğunu gösteren apaçık bir delil ve mucize gelmiştir. Ölçtüğünüz ölçülerde ve tarttığınız tartılarda insanların hakkını tam olarak verin. İnsanların haklarını eksik vererek onlara zulmetmeyin. Nebi ve rasuller gönderilerek ıslah edildikten sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın, masiyetler işlemeyin. Eğer benim söylediklerime iman edenler iseniz size emrettiğim şeyleri yapmanız, yani Allah'a ihlas ile ibadet etmeniz, insanların haklarını gözetmeniz, onlara zulmetmemeniz ve yeryüzünde fesat çıkarmayı terketmeniz sizin için daha hayırlıdır."

İbn Kesir şöyle der: "Medyen kelimesi, hem kabile hem de şehre verilen isimdir. Burası Hicaz yolu üzerinde Maan yakınlarında bir yerdir. Buranın sakinleri Eyke halkıdır." Bazı alimlere göre Medyen ve Eyke farklı iki kabiledir. Şuayb (a.s.) her iki kabileye de gönderilmiştir.

86) "Allah 'a O'nun istediği ve razı olduğu şekilde iman eden ve bu imanın gereği olarak salih amel işleyenleri ölümle tehdit ederek ve doğruluk yolunda eğrilik arayarak insanları Allah'ın yolundan alıkoymak için hiç bir yolun başında oturmayın! Entirikalar hazırlamayın. Allah'ın dinini tahrif etmeyin. Hatırlayın ki siz çok zavıf ve az idiniz de sizi çoğalttı, izzetiniz arttı. Öyleyse nimetinden dolayı Allah'a ibadet ederek O'na şükredin. Allah'a ve Rasullerine isyan ederek bozgunculuk yapan geçmiş kavimlerin sonunun nasıl olduğuna bir bakın! Allah'ın onlardan nasıl intikam aldığını görerek ibret alın!"

İbn Abbas, Mücahid ve Katade diyor ki: "Onlar, Şuayb'ın bulunduğu yere giden yollara oturuyor, girmek isteyenleri tehdit ediyor ve geri çeviriyorlardı. Onlar şöyle diyorlardı: "O yalancıdır, yanına gitmeyin." Aynı şekilde bunu Kureyş de Rasulullah'a (s.av.) yapıyorlardı." Tarih boyunca tüm nebi ve rasullerin davası Tevhid daveti olduğu gibi bu davaya karşı koyan müşriklerin tavırları da hep aynı olmuştur. Alay, hakaret, yalanlama, iftira, aleyhte propoganda, uzlaşma arayışları, boykot, işkence, hapis, sürgün, ölüm tehdidi ve nihayet öldürme. Rasullere inananlar genelde fakir ve ezilmiş kimselerdir. Zengin ve güçlü kimseler ise genellikle inkâr yolunu seçmişlerdir.

87) "İçinizden bir grup kendisiyle gönderildiğim şeye iman etmiş, bir grup da iman etmediğine göre artık Allah bizim aramızda adil hüküm ile hüküm verinceye kadar sabredin. Şüphesiz Allah hüküm verenlerin en hayırlısıdır."

82) Kavminin cevabı; yalnızca: "Onları ülkenizden çıkarın, çünkü bunlar çok temiz insanlarmış." demeleri oldu.

83) Nihayet biz onu ve ehlini kurtardık, ancak karısı müstesna. O geride kalıp helak olanlardan oldu.

84) Onların üzerine bir sağanak yağdırdık. Günahkârların sonunun nasıl olduğuna bir bak!

85) Medyene'de kardeşleri Şuayb'ı... Dedi ki: "Ey kavmim, Allah'a ibadet edin, sizin O'ndan başka ilahınız yoktur. Size Rabbinizden apaçık bir belge gelmiştir. Ölçüyü ve tartıyı tam yapın. İnsanların eşyasını eksiltmeyin. İslah edildikten sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın. İman edenler iseniz bu sizin için daha hayırlıdır."

86) "O'na iman edenleri tehdit ederek ve doğruluk yolunda eğrilik arayarak Allah'ın yolundan alıkoymak için her yolun başında oturmayın! Hatırlayın ki siz çok az idiniz de sizi çoğalttı. Bozgunculuk yapanların sonunun nasıl olduğuna bir bakın!"

87) "İçinizden bir grup kendisiyle gönderildiğim şeye iman etmiş, bir grup da iman etmediğine göre artık Allah bizim aramızda hüküm verinceye kadar sabredin. Şüphesiz Allah hüküm verenlerin en hayırlısıdır."